

ฐานกริยา จัดหมวดหมู่ตามความหมาย

ธาตุลงปัจจัย เป็นฐาน (base) สำหรับลงวิภัตติประกอบเป็นกริยา

- พร้อมทั้งตัวอย่างกริยาสำเร็จรูป และกริยาที่ไม่ได้ประกอบด้วยวิธีการต่างๆ ไป ทั้งอาขยาดและกิตก์ เช่น กรณีปัจจัยที่ขึ้นต้นด้วย ต (ต ตฺวา ตพฺพ และปัจจัยกริยานาม ตฺ) ให้ลง อิ อากม จะแสดง ตัวอย่างเฉพาะ คนตฺวา คโต คนตฺพโ คนตฺตุ ไม่แสดง คมิตฺวา คมิโต คมิตฺพโ คมิตฺตุ เป็นต้น
- หลังเครื่องหมาย # คือกริยาที่ใช้ธาตุเดียวกัน แต่เปลี่ยนรูปเล็กน้อย มีความหมายเหมือนๆ กัน หรือ ใกล้เคียงกันบ้าง
- รูปสำเร็จกริยากิตก์ เป็นได้ ๓ ลิงค์ แสดงตัวอย่างเฉพาะบุงลิงค์ เช่น ชาโต ไม่แสดง ชาตา ชาตํ เป็นต้น
- ฐานที่ลงท้ายด้วย อา เมื่อลงวิภัตติอาขยาด หรือปัจจัยกิตก์ ที่ขึ้นต้นด้วยสระ ให้ลบ อา ด้วย
- อักษรย่อบางตัว: *อกมฺม.* = อกัมมธาตุ, *สกมฺม.* = สกัมมธาตุ
กัต. = กัตตุวาจก, *กัม.* = กัมมวาจก, *เหตุ. เหตุกัต.* = เหตุกัตตุวาจก, *เหตุกัม.* = เหตุกัมมวาจก

ยื่น ตั้ง.....๒	ถาม ฟัง ได้ยิน เขียน.....๖	เหยียบ ทูบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน.....๘	ปล่อย พัน.....๑๑	โก่ง หลอก ลวง.....๑๓
เดิน ไป-มา ถึง.....๒	ดู เห็น.....๖	ตัด เจาะ ทำลาย แดก เสื่อม.....๙	อยู่ อาศัย.....๑๑	บวช สึก.....๑๓
เข้า ออก.....๓	แสดง.....๖	ขุด ไถ ไส.....๙	ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม.....๑๑	จูบ กอด.....๑๓
นั่ง นอน.....๓	ปรากฏ.....๖	กด งอ.....๙	เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก.....๑๑	ป่วย ไข้.....๑๓
หลับ ตื่น.....๓	ศึกษา เรียน.....๖	ครอบงำ กดขี่.....๙	ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธิ์.....๑๒	โอ จาม อาเจียน.....๑๓
ตี๋ม กิน.....๓	แผ่ เปล่ง.....๗	สำเร็จ.....๙	เชื่อถือ เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง.....๑๒	ปูลาด ท่วม คลุม.....๑๓
ทิว อิม.....๓	ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก.....๗	เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง.....๑๐	รักษา คุ้มครอง เลี้ยง.....๑๒	ประกอบ จัดแจง ตระเตรียม.....๑๓
ทำ สร้าง.....๓	ลอย จม.....๗	กราบ ไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ.....๑๐	ชนะ แพ้.....๑๒	อื่นๆ.....๑๔
ประพฤติ.....๔	นำไป นำมา นำออก.....๗	เกิด.....๑๐	เล่น.....๑๒	
พูด บอก กล่าว.....๔	ทิ้ง สละ ละ เว้น.....๗	มี เป็น (กริยา 'มี' ในภาษาบาลี เป็นอกัมมกริยา).. ๑๐	แสวงหา.....๑๒	
เรียก เชิญ นิมนต์.....๔	ส่งไป.....๗	เป็น ตาย แก่.....๑๐	อาจ สามารถ กล้า กลัว.....๑๒	
ลา อำลา.....๔	รวม รวบรวม.....๘	เกลี้ย โปรง หยวน กระจาย.....๑๐	ซื้อ ขาย ตีราคา.....๑๒	
ชม ยกย่อง ต่ำ ชม.....๔	ขอ.....๘	รด ชาติ เปี้ยก แห้ง.....๑๑	ไหว สั่น.....๑๒	
โกรธ รัก ชอบ เกลียด รังเกียจ อาย.....๕	ให้ได้ ลัก.....๘	ห้าม ปิด กั้น บัง เปิด หนุนห่ม.....๑๑	เป็นไป หมุนไป.....๑๓	
ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี.....๕	จับ รับ ถือ.....๘	สำรวม ระวัง.....๑๑	กำหนด ระบุ.....๑๓	
ปรารภนา, อยาก, ต้องการ.....๕	อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ.....๘	ผูก ร้อย ดิด.....๑๑	สงบ สงัด หลีกเร้น.....๑๓	
คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย.....๕	ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก.....๘	ประดับ ตกแต่ง.....๑๑	เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน.....๑๓	
หลง ลืม.....๖	ดึง ลาก ดุด ชัก ยก.....๘		อดทน.....๑๓	

ยีน ติ้ง

ฐา +อ = ฐา ติฐฐา (เทฆภาวะ) ตั้ง(อยู่), ยืน, หยุด, ดำรง *อกมม.*
[วัต. ฐาติ ติฐฐติ อັช. อุฐฐาลี อุฐฐัส (อ-) ภาวิส. ฐฐสตี ต. ฐฐโต #อุฐฐโต (น-)
ต. ฐฐวา ตู. ฐฐาตุ] (ฉวี กปปฐฐายี ฌจฺ ภูมมฐฐโก อ มคคผลฐฐฐ
 ธมมฐฐฐ ภูมมฐฐฐ ปพพตฐฐฐ กปปฐฐฐ ติ ฐฐติ ยฺ ฐฐาน)

อุ-ฐฐา-หฺ +อ = อุฐฐฐา-ฐฐหฺ ลูกขึ้น, ตั้งขึ้น. ฐฐา ฐฐตฺ ลง หฺ อาคมได้เมื่อมีอุปสัค
 อยู่หน้าเท่านั้น *[ปัญ. อุฐฐฐหฺ ต. อุฐฐฐโต ต. อุฐฐฐาย #ต. ปฐฐฐาย ป-ฐฐา ใช้เป็น
 กิริยาวิเสสนะ แปลว่า ตั้งก่อน, จำเดิม]* (ฉวี อุฐฐฐายี ตฺ อุฐฐฐาตา ยฺ อุฐฐฐาน)

อุ-ว-ฐฐา-หฺ +อ = วุฐฐฐา-ฐฐหฺ ลูกขึ้น, ตั้งขึ้น, ออก *[ต. วุฐฐฐาย]* (ยฺ วุฐฐฐาน)

สํ-อุ-ฐฐา-หฺ +อ = สมุฐฐฐา-ฐฐหฺ ลูกขึ้นพร้อม, ตั้งขึ้นพร้อม *[ต. สมุฐฐฐโต ต. สมุฐฐฐาย]*

ปฐฐ-อุ-ฐฐา-หฺ +อ = ปจจฐฐฐา-ฐฐหฺ ลูกขึ้นเฉพาะ, ต้อนรับ *[ต. ปจจฐฐฐาย]*

อุ-ฐฐา-หฺ +อ = อุปฐฐฐา-ฐฐหฺ ตั้งขึ้น, ปรากฏ, ยืนใกล้, บำรุง, อุปฐฐฐาก
[วัต. อุปฐฐฐาเปติ เทต. ต. อุปฐฐฐโต ต. อุปฐฐฐิตฺวา] (ฌจฺ อุปฐฐฐาโก
 คีลาณุปฐฐฐาโก สงฺขุปฐฐฐาโก ยฺ อุปฐฐฐาน)

ปติ-ฐฐา-หฺ +อ = ปติฐฐฐา-ฐฐหฺ ตั้ง, ตั้งมั่น *[ต. ปติฐฐฐาย]*
 (ฌจฺ ปติฐฐฐาโก อ ปติฐฐฐา)

อธิ-ฐฐา-หฺ +อ = อธิฐฐฐา-ฐฐหฺ ตั้ง, ตั้งมั่น, อธิษฐาน
[วัต. อธิฐฐฐาติ อธิฐฐฐติ (แปลง อ เป็น เอ) ต. อธิฐฐฐาย] (ยฺ อธิฐฐฐาน)

สํ-ฐฐา-หฺ +อ = สณฐฐฐา-ฐฐหฺ ตั้ง, ตั้งด้วยดี, ยืนนิ่งอยู่, ยืนดี (ไม่ล้ม)
[ตู. สณฐฐฐาตุ] ยฺ สณฐฐฐาน การดำรงอยู่ ทรวทธรง

ฐฐป ฐฐป +ณณ = ฐฐเป ฐฐเป ตั้ง(ไว้), วาง, เก็บ *สภมม.* *[วัต. ฐฐปาเปติ เทต. (ไม่วุทธิ)]*

อุ-ฐฐ-ฐฐป +ณณ = อุ-ฐฐฐฐเป เข้าไปตั้ง, บำรุง, อุปฐฐฐาก *สภมม.*
[วัต. อุ-ฐฐฐฐเปติ ต. อุ-ฐฐฐฐเปตฺวา]

ป-ฐฐ-ฐฐป +ณณ = ปฐฐฐฐเป เริ่มตั้ง, ตั้งก่อน

อา-ฐฐา +อ เอ = อาเท อาทท ยกขึ้น, ตั้งขึ้น *[ต. อาหฺโต]*

สํ-อา-ฐฐา +อ เอ = สมหาเท สมหาทท ยกขึ้น, ตั้งขึ้น, ตั้งมั่น, มั่นคง
[ต. สมหาหฺโต #สฐฐสมาหฺโต] (อิ สมหาอิ)

ป-นิ-ฐฐา +อ = ปณิทท ตั้งมั่น, มั่นคง *[ต. ปณิทฺโต ต. ปณิธาย #อุ-ปณิธาย]*

นิ-ฐฐา +อ เอ = นิธธ นิทท มอบให้, ฝากไว้, ฝัง, ตั้ง *[ต. นิหฺโต]*

(อิ นิธิ #สนนินิธิ ยฺ ธาตุนิธาน)

เดิน ไป-มา ถึง

กม +อ = กม ก้าวไป, เดินไป *[วัต. #อภิกกมต]*

กม +อ = จงกม (เทฆภาวะ) จงกรม, ก้าวไป, เดินไป (ยฺ จงกมน)

อุ-ป-สํ-กม +อ = อุปสํกม อุปสงกม เข้าไปหา-พบ-ใกล้

ปฐฐิ-กม +อ = ปฐฐิกกม ก้าวกลับ, กลับ *[ต. ปฐฐิกกนฺโต]*

นิ-วตตฺ +อ = นีวตต กลับ *[ต. นีวตฺโต]*

อิ +อ = เอิ ไป, ถึง, เป็นไป, บรรลุ, ฐู้ *[ต. อิโต]*
 (ฌจฺ สหายโก (สท-อิ-) อ สมปราโย (สํ-ปร-))

อา-อิ +อ = เอ มา *[ปัญ. เอหิ เอจ]* (ติ อิติ)

ป-อิ +อ = ละไป, ตาย *[ต. เปโต ต. เปจจ]*

ปร-อิ +อ = ปเร ไปในเบื้องหน้า, ไปข้างหน้า *[ต. ปรโต]* (ยฺ ปรายโน)

วิ-อิ +อ = ไปปราศ, ปราศจาก *[ต. วิโต วิโต]*

อติ-อิ +อ = อจเจ-จย เป็นไปล่วง, ล่วงไป, ก้าวล่วง *[ต. อติโต]*
 ต. อติจจ] (อ อจจโย)

อป-อิ +อ = อเป หลีกไป, พ้นไป, ไปปราศ *[ปัญ. อเปหิ ต. อเปโต]*

อุ-อิ +อ = อุเป เข้าถึง *[ต. อุเปโต]*

อภิ-สํ-อิ +อ = อภิสเม ถึงพร้อมยิ่ง, บรรลุ ได้รับ *[ต. อภิสเมจจ]* (อ อภิสเมโย)

สํ-อิ +อ = สเม ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน *[ต. สเมจจ]*

ปฐฐิ-อิ +อ = อาศัย *[ต. ปฐฐิจจ]*

อว-อิ +อ = ลงไป, หยั่งลง *[ต. อเวจจ]*

อนุ-อิ +อ = อเนา อาศัย, เป็นไปตาม *[ต. อนฺวา]*

อนุ-พนธ +อ = อนุพนธ ตาม, ติดตาม

ยา +อ ย = ยา ยาย ไป, เป็นไป; ถึง, บรรลุ (อ วโย ยฺ ยาน)

เอธ +อ = เอธ หยั่งลง, ถึง, เจริญ, ได้, ประสบ

คม +อ = คม คจจ ไป (สู) *อกมม.*, ถึง (ซึ่ง) *สภมม.* *[วัต. คมตี*
คมตตี คจจเร; คมียตี คมียตี คมียยตี คมมตี คมมเต คจจยตี คจจยเต กั.
หฺย. คม อคา คมา อคมา อคจฺจมา อັช. อคณฺฉิ อคมาสิ อคมํสุ อคมาสุ
อคมฺหา อคมฺมหา คมิมฺห คมิมฺหา กาล. คจจิสฺส อคจจิสฺสา; อันต. คจจ

ต้พ. คนตพโพ ต. คโต ต. คนตฺวา ตู. คนตุ]

(กวิ อฺรโค ภูชโค ตฺรโค วิหโค นโค ฉวี ปารคามิ ทุกชนโรธคามินิ
 ตฺ คมิตา คนตา ฐ ปารคฺ อนตคฺ อทคฺ ฌนย คมโม อ สงคโม
 ฌ คามิ มาตฺคาโม ติ คติ ทุกคติ สุตติ ยฺ คมนํ อุกคมนํ ปจจुकคมนํ
 สุริยตถคคมนโน สุริยुकคมนโน อฺรณुकคมนํ อิก คมิโก)

อา-คม +อ = อาคจจ มา, กลับมา *[ปัญ. (กาล) อาคเมหิ เทต. (ไม่วุทธิ)*
หฺย. อจจคมา อ-อา-คม (อา>อิ>ย>ช>จ ช้อน จ) ต. อาคมฺ และ เป็น กิริยาวิเสสนะ
แปลว่า เพราะอาศัย] (ยฺ อาคมน)

อติ-คม +อ = (เป็น)ไปล่วง *[หฺย. อจจคา ติ>ตฺย>จจ #อุ-ปจจคา]*

อธิ-คม +อ = อธิคจจ บรรลุ, ตรัสรู้, ถึงทับ, ได้, ประสบ, เรียบ
[วัต. อธิคเต (ลบ ม) หฺย. อชฺฉคมา (ลบ ม) อັช. อชฺฉคมา (อี ลบ ม) ต. อธิคโต]

วิ-คม +อ = วิคจจ ไปปราศ, ปราศจาก *[ต. วิคโต]*

ปฐฐิ-อา-คม +อ = ปจจาคจจ กลับมา *[อັช. ปจจาคมิ]*

อป-คม +อ = อปคจจ หลีกไป *[อັช. อปคณฺฉิ]*

อุ-คม +อ = อุคจจ เข้าไปใกล้, เข้าถึง *[ต. อุคคมน]*

สํ-อา-คม +อ = สมากจจ มาพร้อมกัน, มารวมกัน, ประชุม
[ต. สมากคตฺวา] (อ สมากโม)

สํ-นิ-ปต +อ = สนนิปต ประชุม

สํ-นิ-สท +อ = สนนีสทิ ประชุม *[ต. สนนีสินโน]*

ชฎ +อ = ชฎ รวม, ประชุม

ปท +ย = ปชช ไป, ถึง, บรรลุ, ต้อง *[ต. ปตโต ต. ปตฺวา ตู. ปตฺตุ]*
 (ณ ปาโท)

ปฐฐิ-ปท +ย = ปฐฐิปชช ไป, เดินไป, ดำเนินไป, ปฏิบัติ, ประณิบัติ
[ต. ปฐฐิปนฺโน] (อ ปฐฐิปทา)

อา-ปท +ย = อาปชช ถึง, ต้อง (อาปฺติ, โทษ) *[ต. อาปนฺโน]*
 (ติ อาปตฺติ #สมาปตฺติ)

ป-อ-ป +อุณฺา = ปาปฺณมา ถึง, บรรลุ, ได้รับ *[วัต. ปาเปติ เทต. อັช. ปาปฺณิ*
#สมปปาปฺณิ ภาวิส. ปาเปสฺสตี เทต. ต. ปตฺโต; ปาปีโต เทตฺกม. ต. ปตฺวา ตู. ปตฺตุ]

จร +อ = จร เทียวไป *[อັช. อจริ อจาริ]* (ฌจฺ วนจโร
 วนจโร ปริจารโก-ริกา อ โคจโร เอกจโร อนตฺลิกฺขจโร ฌ ฌิกฺขจโร ยฺ จรณ)

ชาว	+๐	=	ชาว	วิ่ง
ชู	+๐	=	ชว	ไปเร็ว (<i>ณ ลีฆโว</i>)
ป-ขทิ	+๐	=	ปกขนุท	วิ่งไป, แล่นไป, ไหลไป [<i>ต. ปกขนุโต</i>]
สร	+๐	=	สร	แล่นไป [<i>วัต. #สสรตฺติ</i>] (<i>ณ สสรโร</i>)
อว-สร	+๐	=	อวสร	เที่ยวไป; มาถึง; พัก, อาศัย; ประชุมลง, รวมลง [<i>อັข. อวสริ สนธิกัปปํ ตํ เป็น ตทวสริ/ตทวสริสุ เสมอ</i>]

ปลาย	+๐	=	ปลาย	หนีไป [<i>ต. ปลาโต; ปลาปีโต เหตุกัม.</i> <i>ต. ปลาเปตฺวา เหตุ. (ไม่วุทธิ)</i>]
ป-อิ	+๐	=	ปาย	หนีไป, หลีกไป [<i>อັข. ปายิ ปายาลิ</i>]

เข้า ออก

ป-วิส	+๐	=	ปวิส	เข้าไป [<i>วัต. ปเวเสติ เหตุ. อັข. ปาวิลิ</i> <i>ป-อา-อ-วิส ได้เข้าไปแล้ว ต. ปวิฏฺฐุ ๓. ปวิสส; ปเวเสตฺวา เหตุ.</i>]
นิ-วิส	+๐	=	นิวิส	ตั้งลง, มุ่งหมาย?; เข้าไปอยู่ [<i>สັต. นิเวสเย เหตุ. ๒ อาคม ต. นิวิฏฺฐุ (ยุ นิเวสนิ)</i>]

นิ-กม	+๐	=	นิกขม	ออกไป [<i>อนต. นิกขมนฺโต ต. นิกขนฺโต</i> <i>๓. นิกขมม]</i> (<i>ณ เมกขมมํ ยุ นิกขมม</i>)
ป-กม	+๐	=	ปกกม	หลีกไป; ก้าวไปข้างหน้า, ตะเกียกตะกาย [<i>อັข. ปกกมิ ปกกามิ อนต. ปกกมนฺโต ต. ปกกนฺโต (ยุ ปกกมม)</i>]

นั่ง นอน

นิ-สท	+๐	=	นิสัท	นั่ง [<i>ต. นิสินฺโน ๓. นิสชช]</i> (<i>ณฺยุ นิสัทโก</i> <i>ณฺย นิสชชา ยุ นิสัทน</i>)
สํ-นิ-สท	+๐	=	สนฺนิสัท	นั่งสงบ ไม่เคียดแค้นอง [<i>ต. สนฺนิสินฺโน</i>]
อุ-ป-นิ-สท	+๐	=	อุ-ป-นิสัท	นั่งใกล้ [<i>ต. อุ-ป-นิสินฺโน</i>]
อาส	+๐	=	อาส	อจฺจนั่ง, พัก, อยู่; เข้าไป; หวัง [<i>วัต. อจฺจาเปติ</i> <i>อจฺจาปยติ เหตุ. อาณ. อาสินฺโน (ยุ อาสน)</i>]
อุ-ป-อาส	+๐	=	อุ-ป-อาส	นั่งใกล้ (<i>ณฺยุ อุ-ป-อาสโก</i>)
ป-ริ-ย-อุ-ป-อาส	+๐	=	ป-ริ-ย-อุ-ป-อาส	นั่งใกล้
สี	+๐	=	เส สย	นอน [<i>ต. สยิตฺวา อาณ. สยาโน</i>]

(ณิ มนฺจสาเย สมนฺปวิตฺตสาเย อ อนฺุสโย ยุ สยนฺ เสน)

นิ-ลี	+๐	=	อาคัย	[<i>ต. นิสฺลิตฺโต อาคัยแล้ว (ซึ่ง) ๓. นิสฺลสาย</i>] (<i>อ นิสฺลโย #อาสโย</i>)
อว-ลี	+๐	=	อวสฺสย	อาศัย, เนื่องจากอยู่ (<i>อ อวสฺสโย</i>)
นิ-ปท	+ย	=	นิปชช	นอน, หมอบ [<i>ต. นิปนฺโน</i>] (<i>ณฺย นิปชชา</i>)

หฺลัปฺ	ตี้น			
สุ-ป	+๐	=	สุ-ป	หฺลัปฺ [<i>ต. สุตฺโต</i>] (<i>ยุ สฺปิณฺ สุ-ปนิ</i>)
นิ-ทา	+ย	=	นิททาย	หฺลัปฺ (<i>๓. นิททายิตา ยุ นิททายนํ อ นิททา</i>)
นิททา	ศัพท์ +๐	=	นิททาย	หฺลัปฺ, ประพฤติหฺลัปฺ (<i>บาลีไวยากรณ์</i>)
ป-พฺร	+ย	=	ปพฺพชฺม	ตี้น [<i>ต. ปพฺพชฺ</i>] (<i>๓. ปพฺพชฺเตวา เหตุ.</i>)
ชาคร	+โอ	=	ชาคร	ตี้น (<i>อ ชาคร</i>)
ชคฺค	+๐	=	ชคฺค	ตี้น
วิชชี	+๐	ย	วิช เวช	วิชช สลด, ส่งเวช; กลัว; หวั่นไหว (<i>ณ #สํเวโค</i> <i>ธมฺมสํเวโค</i>)

ตี้น กิน

ปา	+๐	=	ปา ปิว	ตี้น; รักษา; บริโภค; ให้ตี้น; ถึง [<i>วัต. ปายยติ เหตุ.</i> <i>ต. ปีโต ๓. ปีตฺวา; ปายยตฺวา เหตุ. ตฺ. ปาตุํ ปีวตี</i>] (<i>ณิ มชชปาเย ธนปาเย</i> <i>ณฺยุ ปายโก ชีรปโก อ ปาทโป กจฺจโป ณ โคโป ตี ปีติ ปติ ยุ ปานํ</i>)
ปา	+ส	=	ปิวาส	ปรารถนาจะตี้น, อยากตี้น, กระหายน้ำ [<i>ต. ปีปาสิต</i>] (<i>อ ปีปาสา</i>)
ภุช	+อ	=	ภุชช	กิน, บริโภค [<i>ภวิส. โภกชติ อนิย. โภชนิโย</i> <i>ต. ภุตฺโต ๓. ภุตฺวา</i>] (<i>ณิ โภคิ กามโภคิ ณฺยุ คามโภชโก ณฺย โภคโค</i> <i>ณ โภโค ปาฏฺโฆโค ตี ภุตฺติ ยุ โภชนํ ภุชชนิ</i>)
ภุช	+ช	=	พฺภุชช	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว
ฆส	+ฉ	=	ชฺฆจจ	ปรารถนาจะกิน, อยากกิน, หิว (<i>อ ชฺฆจฺจา</i>)
ฆส	+๐	=	ฆส	กิน, บริโภค (<i>ณ ฆาส</i>)
ภกช	+เอ	=	ภกช	กิน (<i>อ ภกช</i>)
อส	+๐	=	อส	กิน (<i>ณ อาโส ปาตฺราโส สายมาโส</i>)
อท	+๐	=	อท	กิน; รักษา [<i>ต. อนนฺ - ของกิน ข้าว ฯลฯ</i>]

(ณ วิฆาสาโท (วิฆาส-))

ป-ริ-ภุช	+๐	=	ป-ริ-ภุช	บริโภค; กิน, ใช้สอย [<i>ต. ป-ริ-ภุชฺโต</i>]
ป-ริ-หฺร	+๐	=	ป-ริ-หฺร	บริโภค-ใช้สอย เป็นประจำ, บริหาร, รักษา, หลีกเลี่ยง (<i>ณ ป-ริ-หฺรา</i>)
หฺลัปฺ	หฺลัปฺ +๐	=	หฺลัปฺ	กัด [<i>ต. ทฏฺฐุ ทฏฺฐุ</i>]
ขาท	+๐	=	ขาท	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน [<i>อนิย. ขาทนฺนิโย (ณฺย ชชช)</i>]
เข	+๐	=	ชาย	กิน, เคี้ยวกิน, กัดกิน; เป็นอยู่, ปรากฏ
อ-ริ-โอ-หฺร	+๐	=	อ-ริ-โอ-หฺร	กลืน
คล	+๐	=	คล	กิน, กลืนกิน; หล่น; เคลื่อน
คิล	+๐	=	คิล	กิน, กลืนกิน
ลพ	+๐	=	ลพ	แลบลิ้น, เลี้ย
นิ-ลพ	+ณ?	=	นิลลาเพ	เลี้ย, แลบลิ้น (<i>ชีวหฺ นิลลาเพตฺวา</i>)

หิว อิ่ม

ฉา	+๐	=	ฉา ฉ	หิว, หิวข้าว, หิวน้ำ [<i>ต. ฉาโต</i>]
ติส	+๐	=	ติส	อิ่ม, เอิบอิ่ม, ยินดี [<i>ต. ติตฺโต</i>]
ติป	+ย	=	ติปฺป	อิ่ม, เอิบอิ่ม [<i>ต. ติตฺโต (ตี ติตฺติ)</i>]
ตปฺป	+๐	ณฺณ	ตปฺป ตปฺเป-ปย	อิ่ม, เอิบอิ่ม, พอใจ; แสดง
ตป	+๐	ย	ณฺณ	ตป ตปฺป ตปฺเป-ปย อิ่ม, เอิบอิ่ม; ร้อน, ร่ำร้อน, เเผา [<i>วัต. #สนตปฺปติ ต. ตตฺโต</i>] (<i>ณิ อาตاپิ อ อาตโป ณ อาตاپโป อาตปโป</i>)

ทำ สร้าง

กร	+โอ	=	โกโร	ทำ [<i>วัต. กุพพติ กุรุติ กุรุเต ปัณฺ. กรสสุ</i> <i>สັต. กรเร กรเรถ การเย กุพฺเพถ กุพฺพเพถ ทิย. อกา อกมฺห อັข. กริ อกริ</i> <i>อกาลิ อกฺสู อกตฺถ อกาลสิ ภวิส. กาทฺติ กาทิตฺติ กาทามิ กาล. อกริสฺส]</i> <i>[กรียติ กรียติ กรียเต กรียเต กรียยติ กรียยติ กรียยเต กรียยเต กัม.]</i> <i>[อนิย. กรณิโย ตฺพ. กาทตฺตพฺโ อณฺ. กโรนฺโต กรฺ มาน. กุรฺมาโน อาณ. กราโน</i> <i>ต. กโต #อกโต (น-กร); การิตฺโต เหตุกัม. ๓. กตฺวา ตฺ. กาทฺ กตฺตี</i> <i>(กุวิ อนตฺโก ภตฺติโก ณิ พรหมจารี ปุณฺณการี ปมตฺตจารี มาลาการี</i> <i>สาตฺตจฺการี ณฺยุ การโก การิกา อนตฺถการโก ซาลการิกา</i> <i>วตฺตปฺปวิวตฺตการโก การาบโก ตฺ กตฺตา ช ทุกฺกโร อีสกฺกโร ณฺย การิโย</i>]
----	-----	---	------	---

อ ทิตกกโร เวยยาวจจกโร ทีปงกโร **ณ** กારो กम्मกારो कुम्भकारो
 มาลาकारो มณิกारो सुवณณकारो อสุकारो อุปकारो สงฆारो อภิสงฆारो
 ปริกขารो ปุเรกขารो ति วิกิติ **ยุ** คุรณิ การณิ การาปนั คุรณิ

กร + ยิริ = กยิริ ทำ [วัต. กยิริติ สัต. กยิรา เอย>อา กยิราธ เถ>อาธ]
 วิ-อา-กร + โอ = พุยากโร ทำให้แจ้ง, พยากรณ์ [ต. พุยากโต] (**ยุ** พุยากรณ์)
 อาวิ-กร + โอ = อาวิกโร ทำให้แจ้ง [ต. อาวิกตวา #สจฉิกตวา]
 มาป + ฌณฺย = มาเป-ปย สร้าง, ก่อสร้าง, เหนรมิต [#วัต. อติมาเปติ] (เป็น เหตุบัง)

ประพฤติ

จร + อ = จร ประพฤติ [#วัต. อาจรติ ต. สฺวจินฺโณ อาจินฺโณ]
 (**ณฺย** จริยา ฌมฺมจริยา อาจริโย)
 อธิ-อา-จร + อ = อชฌาจร ประพฤติผิด, ล่วงเกิน, ละเมิด
 อติ-กม + อ เอ = อติกกม-กเม ก้าวล่วง, ล่วงละเมิด, ล่วงเกิน, เดินผ่าน
 [ต. อติกกนโต] (**อ** อติกกโม)

จิริ ศัพท์ + อาย = จิราย ประพฤติซ้ำ, ซักซ้ำ
 ฐม ศัพท์ + อาย = ฐมาย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงดั่งคว้น, ทำตนดั่งคว้น
 ปพฺพต ศัพท์ + อาย = ปพฺพตาย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงดั่งภูเขา, ทำตนดั่งภูเขา
 สมฺมท ศัพท์ + อาย = สมฺมทาย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงดั่งสมุทร, ทำตนดั่งทะเล
 จิจฺจิกฺก ศัพท์ + อาย = จิจฺจิกฺกาย ประพฤติเสียงดั่งจืดๆ, ทำเสียงจืดๆ
 ปฺตต ศัพท์ + อย = ปฺตตย ประพฤติ (ให้เข้ม) เพียงดั่งบุตร, ทำตัวเหมือนลูก

พูด บอก กล่าว

อา-จิกฺข + อ = อาจิกฺข บอก, กล่าว, แสดง
 กถ + ฌณฺย = กถ-ถย กล่าว, แสดง, ชี้แจง, แต่ง [วัต. กถาเปติ เหตุ. (ไม่พูด)
 อัช. กถลลิก กถลลิก กถลลิก] (**อ** กถา อตถกถา อฏฐกถา **ยุ** กถณิ)
 สห-กถ + ฌณฺย = สากฺจเฉ-ฉย (สห>สา; ถ>จธ) เจรจากัน, สนทนากัน,
 สากัจฉา (**อ** สากฺจฉา)
 อห พฺร + อ = พฺรุ บอก, กล่าว [ปโร. อห อหุ อหุ อัช. อหฺสู]
 วจ + อ = วจ บอก, กล่าว, แสดง [วัต. วุจจติ วุจจเร
 #ปฺวุจจเร (= วุจจติ ใช้ในคาถา)] กัม. ทิย. อวจ อโวจ อวจ อัช. อโวจ

อว-อโวจฺจต อโวจฺจมา **ภวิส**. วุชฺชติ **มาน**. วุจฺจมาโน กัม. ต. วุจฺจโต]
 (**ณิ** มฺรฺสวาจิ **ณฺว** วาโก **ตุ** วตฺตา **ช** พุทฺทโจ **สุว** ฌ **ณฺย** วาญํ อติวาทุญํ
 วชฺชํ **อ** วโจ วจํ วจิ วจิ-เข้าสมาแล้ว เอา อ เป็น อี **ณ** วาจา **ยุ** วจณิ)

วจ + ฌณฺย = วาเจ-จย บอก, กล่าว, แสดง
 วท + อ เอ = วท วเท วชช วชเช บอก, กล่าว [ตฺพ. วตตพโพ ตฺ. วตฺวา
 ตฺ. วตฺตุ] (**ณิ** ฌมฺมาวาทิ นิคฺคยวาทิ มุสฺมาวาทิ **ณ** วิวาทโ อญฺวาทโ)

ปฐฺฐ + อ = ปฐฺฐ บอก, กล่าว, แสดง
 ภาส + อ = ภาส บอก, กล่าว, แสดง [#อัช. อชฺฌมาลล อธิ-อ-ภาส]
 (**ณิ** สุภาลลิตภาลล)

ภณ + อ = ภณ บอก, กล่าว, แสดง (**ณิ** ฌมฺมาณนิ ปิยภาณนิ พนฺุภาณนิ)
 ภสฺส + ฌณฺย = ภสฺเส-สย พูดคุย, บ่น, ต่ำ
 ชป ชปฺป + อ = ชป ชปฺป บอก, กล่าว, แสดง, กระทบ

อา-รฺจ + ฌณฺย = อาโรเจ-จย บอก, กล่าว [อัช. อาโรเจลล อโรเจลฺล
 อโรจย อโรจยีสฺ]

อติ-อา-วท + อ = อจฺจวาท กล่าวล่วงเกิน, พูดล่อลวง, พูดเกี้ยว,
 พูดยั่วชวน, ร้องเรียก

ทีป + ฌณฺย = ทีเป-ปย ประกาศ, แสดง (**ยุ** ทีปมา ทีปนั การแสดง คำชี้แจง)
 ชา + ย = ชาຍ กล่าว, ประกาศ, แสดง, ชี้แจง (**ยุ** อพฺภกฺขานิ)
 อา-ชา + อ = อกฺขา กล่าว, บอก, แสดง, ชี้แจง [วัต. อกฺขายติ กัม.]
 (**ตุ** อกฺขาทา)

ปติ-ชา + อ = ปจฺจกฺขา บอกคืน [ตฺ. ปจฺจกฺขาย]
 ป-กาสุ + อ เอ = ปกาส ปกาเส ประกาศ, ปรากฏ, แจ่มแจ้ง
 โอ-วท + อ = โอวท โอวาท (**ณ** โอวาท)

สาสุ + อ = สาส สอน, อบรม (**ณฺย** ลลิสฺ ติ อญฺลิสฺสิฏฺฐิ **ยุ** สาสน)
 อนฺ-สาสุ + อ = อนฺสาส ตามสอน, พร่ำสอน [ต. อนฺลิสฺสิฏฺฐิ
 (**ณฺว** อนฺสาสโก **ยุ** อนฺสาสนิ)

วิ-อา-หฺร + อ = พุยาหฺร พูด, เล่า
 ลป + อ = ลป พูด (**ณ** ลาโป)
 วิ-ลป + อ = วิลป พูดคร่ำครวญ

อา-ลป + อ = อาลป ร้องเรียก (**ยุ** อาลปน)

ป-ลป + อ = ปลป พูดเพื่อแจ้ง
 สํ-ลป + อ = สลลป พูดเจรจาดัดต่อกัน (**ณ** สลลาโป)
 อป-ลป + อ = อปลป พูดผิด

อนฺ-ลป + อ = อนฺลป พูดมาก พูดเพื่อแจ้ง
 อฺ-ลป + อ = อฺลลป พูดโอ้อวด
 จุท + ฌณฺย = โจเท-ทย โจทย์, ทักท้วง, ตักเตือน
 มนฺต + ฌณฺย = มนฺเต-ตย ปรีกษา, พูดอย่างลับๆ
 [อัช. มนฺเตลล มนฺเตลฺล มนฺตย มนฺตยีสฺ]

สํ-อุ-อา-ท-จร + อ = สมฺทาจฺร ประพฤติด้วยดี, กล่าว, ร้องเรียก
 สร + อ = สร ออกเสียง

ชฺฐ + อ ฌณฺย = ชฺฐ โฆส โฆเส-สย ออกเสียง, ป่าวร้อง, สรรเสริญ
 [#ต. สงฺชฺฐุ] (**ณ** โฆโส นิคฺโฆโส ปติโฆโส **ยุ** โฆสนํ โฆสนา)
 นท + อ ฌณฺย = นท นาท-ทย บัณเฑาะเสียง

คชช + อ ฌณฺย = คชช คชเช-ชย ร้องคำราม, ออกเสียง
เรียก เชิญ นิมนต์

ป-กุส + อ = ปกุโส เรียกมา [วัต. ปกุโกลิตวา; ปกุโกลาเปตฺวา เหตุ.]
 นิ-มนฺต + ฌณฺย = นิมนฺเต-ตย เรียกมา, นิมนต์
 อา-มนฺต + ฌณฺย = อามนฺเต-ตย เรียกมา

อธิ-อิส + อ = อชฺฌเมส เชื้อเชิญ, อารธนา
 อา-ราร + อ ย = อาราร อารชฺฌม เชื้อเชิญ, อารธนา; ยินดี

ลา อําลา
 อา-ปฺจฺฉ + อ = อาปฺจฺฉ ถามโดยเอื้อเพื่อ; ถามหา; บอกลา, อําลา;
 ขออนุญาต [ต. อาปฺจฺฉา] (**อ** อาปฺจฺฉา)
 อป-โลก + ฌณฺย = อปโลก-กย มองดู; บอกลา, อําลา; ขออนุญาต;
 ประกาศให้ทราบ [ต. อปโลกโต]

ชม ยกย่อง ต่ำ ช่ม
 โถม + ฌณฺย = โถเม-มย ชมเชย, ยกย่อง, สรรเสริญ

ฤ +อ นา = ฤ นา ชมเขย, ยกย่อง, สรรเสริญ (อ สมนโว ตี ฤติ)
 ป-ลัส +อ = ปลัส ชมเขย, ยกย่อง, สรรเสริญ [ต. ปลตฺโถ] (อ ปลัส)
 วรรณ +ณณ = วรรณ-ณณ สรรเสริญ; ขยาย, ขยายความ, พรรณนา; ทำสี่
 ขาวเป็นต้น; พยายาม; แสดง [#วัต. สัณณณ] (อ วรรณ อวรรณณณ ยฺ สัณณณ)
 อา-กฺส +อ = อกฺส ต่า [อฺช. อกฺโกจฉิ]
 ปริ-ภาส +อ = ปริภาส ต่า
 ขุส +ณณ = ขุส-สย ต่า, บริภาษ
 สป +อ ย = สป สปย สปป ต่า, สบถ, สถาปแห่ง (ณ สวาป)
 ตชช +อ ณณ = ตชช ตชช-ชย ต่า, ชู, ช่มชู่, คุกคาม [#วัต. สนตชชติ]
 นิ-คห +อ ณหา = นิคคห นิคคณหา ชู ช่มชู่ ลงโทษ [ต. นิคคยท] (ยฺ นิคคณ)
 นิท +อ = นิท ทิเตียน, นินทา (อ นินทา)
 ครห +อ ณณ = ครห ครห-หย ทิเตียน, นินทา, เกลียด, ชัง (ณย คารยโท)

โกรธ รัก ชอบ เกลียด รังเกียจ อาย

กฺฐ +ย = กฺฐณ โกรธ, เคือง [ต. กฺฐโร] (ณ โกรธ ยฺ โกรธโน อุกฺโรธโน)
 รฺจ +ย ณณ = รฺจจ โรจจ-ยชอบ, ยินดี [ต. รฺจโร] (ณ รฺจจ)
 ปย +อ = ปย รัก (อ ปโย)
 กุกฺกจจ คัพฺท +อ = กุกฺกจจจ เกลียด, รังเกียจ, ประพดฺติรังเกียจ
 คฺป +ณ = คฺปจจ เกลียด, รังเกียจ
 ลชฺช +อ = ลชช อาย, ละอาย (อ ลชชา)
 หเร +อ = หราย (เอ>อ) อาย, ละอาย [มาน. หรายมาโน]

ร้อง ร้องไห้ หัวเราะ ร่าเริง ยินดี

รฺ +อ = รว โร ร้อง [#วัต. วิรวติ] (ณ รโว)
 รฺท +อ = รุท โรท ร้องไห้ หลั่งน้ำตา [ต. รุณโน รุณณการ~#อฺช. ปโรท]
 เทว +อ = เทว ร้องไห้, คร่ำครวญ; เล่น [#วัต. ปรีเทวติ]
 กท กนท +อ ณณ = กนท กนท-ทย ร้องไห้, คร่ำครวญ; ร้องเรียก; วุ่นวาย
 [#วัต. ปกนทติ]
 เค +อ = คาย ออกเสียง, ชักกล่อม, ร้องเพลง [ต. คีโต]

ลํ-เค +อ = สงคาย ชำระ, สะสาง; รวบรวม, จัดสรร, ร้อยกรอง;
 ชักซ้อม; สวดพร้อมกัน [วัต. สงคายติ ต. สงคิโต] (ติ สงคิตี ลํ-
 ยฺ สงคายนว เอ>อ)ย)
 หส +อ = หส หัวเราะ, ร่าเริง [ต. หฺสโร #ปหฺสโร]
 (ณฺจ สมปหฺสโร ณ หาส ปรีหาส)
 ชคฺช +อ = ชคช หัวเราะ, ร่าเริง
 รม +อ = รม ยินดี [อนีย. รมณีย ต. รโต] [#ศ. อภิรมม]
 (กวี กุณฺชโร (กุณฺช- อ มโนโร ณ อาราม ติ รติ ยฺ อารมณ)
 มุท +อ = โมท ยินดี [#วัต. ปโมทติ]
 นนท +อ = นนท ยินดี, อิ่มใจ [#วัต. อภินนทติ] (อ อานนโท
 อ นนทิ ยฺ นนทนิ)
 ตฺส +ย = ตฺสส ยินดี, เอิบอิ่ม [ต. ตฺสโร] (ณ สนโตโส ตี สนตฺสโร)
 สาท +อ = สาท ยินดี, สบายใจ, เพลินใจ [#วัต. อสสาทติ]
 (ณ สาทิ, อสสาทิ ณ สาทุ หวาน อร่อยเพราะ)

ปรารถนา, อยาก, ต้องการ

ฉนท +ณณ = ฉนท ฉนท-ย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, พอใจ
 กมฺ +อ ณณ = กาม กาม-มย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ
 (ณ ธรรมกาม ติ นิกนติ)
 ปตถ +ณณ = ปตถ-ถย ปรารถนา, อยาก, ต้องการ, ขอ, มุ่งหวัง
 [มาน. ปตถมาโน อาน. ปตถยาโน] (ยฺ ปตถนา)
 อิสฺ อิจฺจ +อ = อิจจ ปรารถนา, อยาก, ต้องการ
 [ปฺย. #อติจจณ ปรารถนาแล้ว, โปรด(สัตว์)ข้างหน้า ต. อิจฺจโร] (ณย อิจจว อ อปฺจฺจโร)
 อาสาส +อ = อาสาส อาสิส อาสิส หวัง, ปรารถนา
 อาสิสิ +อ = อาสิส หวัง, ปรารถนา
 ปฏฺ-อาสิสิ +อ = ปจจาสิส หวังเฉพาะ, ปรารถนาเฉพาะ
 กข กงฺข +อ = กงข หวัง, ปรารถนา, สงสัย, ... (ณย ปาฏิกงโข)
 ป-วร +ณณ = ปวาเร-รย ปรารถนา, อยากได้; ปรารถนา กต.-เหตุ.
 ปิท +ณณ = ปิเท-หย ปรารถนา; กระหิ้ม? (ครึ้มใจ, ภูมิใจ, อิ่มใจ)
 ลฺก +ย = ลฺกพท โลก, ละเมอ, มึนเมา, ออก [#วัต. โลกพทติ] (ณ โลโก)

รณฺช รณฺช +อ ย = รช รณฺช รชช กำหนด, ย้อม
 [ต. รตโต #วิรัตโต เปื่อน่าย คลายกำหนด] (ณ ราโค รงโค #วิราโค)
 ลํ-อา-รณฺช +ย = สารชช กำหนดนัก, ย้อม [ต. สารตโต]
 นิ-วิท +อ = นิพพิทท เปื่อน่าย [ต. นิพพิทโน นิพพิณโณ]
คิด รู้ ระลึก นึก จำ พิจารณา สงสัย
 จินต +ณณ = จินเต-ตย คิด, รู้ นึก [อฺช. จินตฺติ จินตฺสฺ จินตฺย จินตฺยฺ] (ยฺ จินตนิ)
 ตกฺก +ณณ = ตกฺเก-กย ตรึก (ณ ธรรมตกฺโก)
 สร +อ = สร ระลึก, นึก; แล่นไป [อนีย. สรณีย ต. สโต]
 (ตุ สริตา; สาเรตา เหตุ. ณ วิปปฏิสโร ติ สติ ยฺ สรณ)
 ธา ธร +อ ณณ = ธร ธาเร-รย ทธา (ททมา) ทรงไว้, ทรงจำ; รองรับ
 (ตุ ธาตุ ธาตา ณย #มารเธยฺ อ วิชชาโร วินยธโร ธรรมธโร กาสาวโร
 ติปฏิกธโร ชุตินธโร ปสุกฺกธโร อภิธิมยปตตจิวธโร อุตตมรูปธรา (อติธ)
 อ อฺทฺธิ (อฺทท-) ยฺ สโมธานิ (ลํ-โอ- ธรณ)
 ณ +อ = ณณ ฉาย (เอ>อ) เฝง, เฝงด้วยใจ, พิจารณา, คิด; เผา,
 ไหม้ เร่าร้อน, สว่าง [ต. ฉายิตฺวา] (อ อภิฉมา ยฺ ฉาน)
 อฺ-ณ +อ = อฺฉณ ฉาย (เอ>อ) เฝงโทษ, ยกโทษ(ของผู้)ขึ้นพุด,
 ทิเตียน, โพนทะนา
 วิ-ณ +อ = วิฉณ ฉาย (เอ>อ) (ไฟ) ดับ
 ญา +นา = ชานา รู้ [สฺต. ชณญา ภวิส. ชานิสฺสติ ณฺสฺสติ
 อันต. ชานํ ตฺพ. ฉาตพฺโพ ชานิตพฺโพ ต. ฉาโต ตฺ. ฉุตฺวา ชานิตฺวา ชานีย
 ชายิตฺวา (นา>ย) ตเว. ฉาตเว ตฺ. ฉาตุ ชานิตฺ] (ณฺจ ชานนโก
 #เภสชชชานนโก ตฺ ฉาตา รุ ธรรมณณ มตตณณ สพพณณ วรณณ
 วทณณ กตณณ รตตณณ ณย ฉเยโย ยฺ ฉานํ #ทฺชชานํ ตยย ฉาตยฺ)
 วิ-ญา +นา = วิชานา รู้แจ้ง, รู้พิเศษ [ต. วิชานิตฺวา]
 (รุ วิณณ ณย วิณณเยโย #สุวิณณเยโย อ สณณ ติ วิณณตฺติ ยฺ วิณณณ
 วิณณานํ วิชานน)
 ลํ-ญา +นา = สณชานา รู้พร้อม, รู้จัก, จำได้ [ต. สณชานิตฺวา]
 (อ สณณ ยฺ สณณณ สณชานน)
 ป-ญา +นา = ปณณ ฉาย (นา>ย) รู้, ปรากฏ [วัต. ปณณตฺติ ปณณายติ
 อฺช. ปณณายิตฺ ต. ปณณโต] (อ ปณณ ยฺ ปชานน)

อนฺ-ญา +นา	=	อนฺชานา	อนฺญาต [ต. อนฺญาโต]
อา-ญา +อ	=	อณฺญา	รู้, รู้ทั่วถึง, บรรลุ, ตรัสรู้ [วัด. อาณาเปติ เทต. 'ให้รู้ทั่ว' สั่ง, บังคับ อช. อณฺญาสิ ต. อาณตโต ต. อณฺญาย] (ตุ ญาตา อ อณฺญ)
มน +ย	=	มณฺญ	รู้, เข้าใจ, สำคัญ, คิด
อติ-มน +ย	=	อติมณฺญ	ดูถูก, ดูหมิ่น
มน +โอ	=	มนฺ	รู้, รู้จัก, บรรลุ, ตรัสรู้ (ติ มติ สารมติ)
สํ-มน +โอ	=	สมมนฺ?	รู้พร้อม ... [ต. สมมนโต] (ติ สมมติ)
วิท +อ	=	วิท	รู้, รู้แจ้ง [ตัพ. เวทิตพโพ #วัด. ปฏินิเวเทติ เทต.] (ณิ กตเวที ฐ โลกวิท สพพิวิท ญย วิชชา ยฺ เวทนา)
พฺธ +ย	=	พฺชณ	รู้, ตรัสรู้, ตื่น [ต. พฺธโร อาน. #อภิสมพฺพธาโน] (ตุ พฺชมิตา ข พฺรณฺโพร อ โพรธิ ตี พฺพธิ ยฺ พฺชณน)
มน +นา	=	มนา	รู้, ตรัสรู้, นิ่งอยู่ (อ โมนํ อ มฺนิ)
อุป-ธรร +ณณ	=	อุปธรร-ธย	ใคร่ครวญ, พิจารณา
อา-วช +อ	=	อาวชช	ใคร่ครวญ, พิจารณา
นิ-สม +ณณ	=	นิสाम-มย	ใคร่ครวญ, พิจารณา, แลดู, ฟัง [ต. นิสम्म]
สํ-อส +อ	=	สมมส	(สํ>สมมา>สมม) พิจารณาด้วยดี, พิจารณาโดยชอบ
ปฏิ-สํ-ชา +ย	=		พิจารณา [ต. ปฏิสํชา ปฏิสงฺขา ปฏิสงฺขาย]
อนฺ-วิท +อ	=		พิจารณา [ต. อนฺวิจจ]
กชि กงฺช +อ	=	กงฺช	สงสัย, หวัง, ประารถนา, ... [ณย. ปาฎิกงฺไช]
สกี +อ	=	สงฺก	สงสัย; กล่าว, สะดุ้ง; ไป, ถึง, บรรลุ
สํ-สี +อ	=	สํสย	สงสัย
หลง ลิม			
มฺท +ย	=	มฺยท	หลง [ต. มฺพฺโห มฺพฺโห] (ณ โมโห)
มฺส +ย	=	มฺสส	ลิม [ต. มฺกุโร #วัด. ปมฺสสติ ต. ปมฺกุโร]
มท +ย	=	มชช	เมา, ประมาท, เลินเล่อ [#ต. ปมตโต ต. ปมชช] (ณย มชฺช ณ ปมาโห)
มฺจจ +อ	=	มฺจจ	หลง, เป็นลม, สลบ, แน่เนิ่ง

ลฺก +อ	=	ลฺก โลก	หลง [#วัด. ปโลมาติ เทต. 'ให้หลง' แปลเป็นกัตตุ. ว่าหลอกล่อ]
غام ฟัง ได้ยิน เขียน			
ปฺจจ +อ	=	ปฺจจ	غام [ต. ปฺจฺจโร] (อ ปฺจจา ยฺ ปฺจจณ)
ปณท +อ	=	ปณท	غام [#วัด. ปริปณทติ]
สุ +ณณ	=	สุณฺ	สุณา ฟัง, ได้ยิน [วัด. สุณาติ สุณมม; สุขยติ สุขติ กัม. อช. อสฺโสสิ อสฺโสสุ; อสฺโสสิตถ; อสฺโสสิ อสฺโสสิมหา ตวนตฺ. สุตวา ต. สุโต; สาวีโต สาวาปีโต เทตกัม. ต. สุตวา ตฺ. โสตุ] (ณิ ธรรมสฺสาวี ญฺ สาวโก สาวิกา ตฺ โสตา ตี สุตติ ยฺ สวณํ ธรรมสฺสวณ)
ปฏิ-สุ +ณ	=	ปฏิสุณ	ฟังตอบ, ตอบรับ, รับฟัง, รับคำ, รับรอง [วัด. ปจจสฺสุณาติ อช. ปจจสฺโสสิ ต. ปฏิสุโต ต. ปฏิสุณิตวา]
สุ +ส	=	สุสฺสุส	ปรารถนาจะฟัง, อยากฟัง
อว-ธ +อ	=	โอทท	ฟัง [วัด. โสโต] โอททติ ต. โอทิตโต]
วิ-สท +อ	=	วิสท	รับคำ
ลิข +อ	=	ลิข	เขียน; ทำให้บาง (กลิ้ง, ขัด, ขูด)
คนฺถ +ณณ	=	คนฺถ-ถย	แต่ง, เรียบเรียง, ร้อยกรอง
รจ +ณณ	=	รจ-จย	ทำ, จัดแจง, แต่ง, เรียบเรียง, รचना
คน +ณณ	=	คน-ณย	นับ, คำนวณ
ลฺป +ย	=	ลฺปป	ลบ, ลบออก, ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ [ต. ลฺปโต]
มา +อ	=	มา ยนา โอ	มา มาย มินา มิโน รัก, ทะนุถนอม; นับ, ชั่ง, เปรียบเทียบ [ต. นิमितฺตํ] (ตุ มาตา อ ปฏิมมา ปติมา ณ มตฺตา)
ดู เห็น			
โอ-โลก +ณณ	=	โอโลเก-กย	มองดู, เห็น
ทิส +อ	=	ทิสส	เห็น, ปรากฏ
ทิส +อ	=	ปสฺส	เห็น, ดู [วัด. ทิสฺสติ กัม. สัต. ทกฺเขมฺ อเยยมา>อเยย. อทฺทส อทฺทส อช. อทฺทสฺส อทฺทสฺสาม (อทฺทสฺสิมหา) ภวิส. ทกฺชติ อนิย. ทสฺสนิย ตัพ. ทกฺฐทพ ต. ทฺวิโร. ต. ทิสฺวา ทิสฺวาน ตฺ. ทกฺฐํ (ณิ ภยทสฺสิ ปรวชฺชานฺปสฺสิ ข ทฺททโล สฺทททโล สฺททโล ตี ทฺวิโร ยฺ ทสฺสนํ อาวี ภยทสฺสวโร สพพทสฺสวโร)]
อิกฺข +อ	=	อิกฺข	เห็น (อ #อฺเพกฺขา)

ปฏิ-สํ-จ-อิกฺข +อ	=	ปฏิสณฺจิกฺข	เห็นพร้อมเฉพาะ, พิจารณาเห็น
อนฺตร-ธ +อ	=	อนฺตรธาย	ไม่เห็น, ไม่ปรากฏ, อันตรธานไป [ต. อนฺตรทฺโต]
สํ-อว-อิกฺข +อ	=	สมเวกฺข	พิจารณา [ต. สมเวกฺขิยาน #วัด. ปจจเวกฺขติ (ปติ-วิ-อิกฺข) ต. ปจจเวกฺขิย]
มิล +อ	=	มิล มีเล-ลย	หลับตา [#วัด. นิมีลติ]
อฺ-มิล +อ	=	อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
มิล +อ	=	มิล	หลับตา [#วัด. นิเมสฺติ นิเมสฺติ]
อฺ-มิล +อ	=	อุมมิล	เปิดตา, ลืมตา
ป-สุ +อ	=	ปสว	ประสบ, พบ, เห็น
แสดง			
ทิส+ณณ	=	เทเส-สย	แสดง (นามธรรม), กล่าว, สวด [ภวิส. เทเสสฺสติ] (ญฺ เทสโก ธรรมเทสโก ภตฺตฺเทสโก มคฺคฺเทสโก ยฺ เทสฺนา ธรรมเทสฺนา)
ทิส+ณณ	=	ทสเส-สย	แสดง (รูปธรรม) [อช. ทสฺเสสิ ทสฺเสสุ ทสฺสย ทสฺสยฺสุ ต. ทสฺสโต กัม.]
อฺ-ทิส +อ	=	อฺทิส	อฺทิสฺส อฺทิสฺส-สย แสดงขึ้น [ปัญ. อฺทิสฺส ต. อฺทิสฺสวา อฺทิสฺสิย; อฺทิสฺส 'เงาจะจง' ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ]
นิ-ทิส +อ	=	นิทิส	ชัดแจ้ง, แสดง, อธิบาย; อ้าง, อ้างถึง [ต. นิทฺทิโร นิทฺสิโต] (ยฺ นิทฺสนํ)
อป-ทิส +อ	=	อปทิส	อปทิสฺส แสดงอ้าง, อ้าง, กล่าวอ้าง, ชี้แจง [ต. อปทิสฺสวา] (อ อปทิสฺส ณ อปทิสฺส ยฺ อปทิสฺสน)
ปรากฏ			
วิ-สุ +อ	=	วิสฺสว	ปรากฏ, มีชื่อเสียง [ต. วิสฺสุโต]
ปาตฺ-ภู +อ	=	ปาตฺภา	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตฺภว]
ปาตฺ-ร-หฺ +อ	=	ปาตฺโร	ปรากฏ, มีปรากฏ, ปรากฏชัด [อช. ปาตฺโรห]
ป-ญา +นา	=	ปณฺญา	(นา>ย) รู้, ปรากฏ [วัด. ปณฺญยติ ปณฺญาติ อช. ปณฺญาติ ต. ปณฺญาโต] (อ ปณฺญา ยฺ ปชานน)
ศึกษา เรียน			
ทม +ณณ	=	ทเม-มย	ทรมาน, ฝึก [ต. ทนโต] (ญฺ ทตฺถิมโก กุลทมโก ญย ทมโม อ ทโม)

สิกข	+อ	= สิกข	ศึกษา (<i>อ สิกขา ยุ สิกขณ</i>)
อธิ-อิ	+อ	= อชฌมาย	ศึกษา, เล่าเรียน, อ่าน, สาธยาย [<i>วัต. อธิเต</i>]
อุ-คห	+ณหา	= อुकคณหา	เรียน, เล่าเรียน [<i>ตุ. อุกคณหิติวา</i>] (<i>ยุ อุกคหน อุกคณหน</i>)
สั-ณเ	+อ	= สขฌมาย	(<i>เอ>อา</i>) สวด, สาธยาย, ท่อง (<i>อ สขฌมาโย</i>)
ปริ-ย-อาป	+อุณา	= ปริยาปุณา	เล่าเรียน (<i>ยุ ปริยาปุณณ</i>)

แผ่ แปลง

ผร	+อ	= ผร	แผ่ไป
ตณ	+โอ	= ตโน ตนุ	แผ่ไป, ขยาย
นิ-ฉร	+อ	= นิฉจร	(เสียง, รัศมี) แปลงออก, (สายฟ้า) แลบ, (ลึน) แลบออก <i>อภมม.</i>
นิ-ฉร	+ณณ	= นิฉจาร-รย	แปลง (เสียง, รัศมี), แลบ (ลึน) <i>สภมม.</i>

ข้าม ผ่าน ขึ้น ลง ตก

ตฺร	+อ	= ตฺร	ข้าม, ผ่าน, กลิ้ง [<i>ต. ตินฺโณ</i>] (<i>อ เวสฺสนตโร</i>)
อุ-ตฺร	+อ	= อุตฺตร	ข้ามขึ้น, ข้าม, ขึ้น [<i>ต. อุตฺตินฺโณ</i>]
โอ-ตฺร	+อ	= โอตฺร	ข้ามลง, ลง, โฉบลง [<i>ต. โอตฺตินฺโณ</i>] (<i>ยุ โอตฺตรณ</i>)
รฺห	+อ	= รฺห	ขึ้น, งอก, ปรากฏ, เกิด [<i>ต. รฺหโ</i>] (<i>อ สิโรรฺโห</i> <i>ยุ โรหณํ #เทโวโรหโน อภิรฺหณ</i>)
อา-รฺห	+อ	= อารฺห-โรห	ขึ้น, งอก [<i>ต. อารฺหโ</i> <i>ตุ. อารฺห</i> <i>#วัต. อภิรฺหติ</i>]
อว-รฺห	+อ	= โอโรห	ลง, โน้มลง [<i>#วัต. ปจฺโจโรหติ</i> <i>ตุ. โอโรห</i>]
คฺาหุ	+อ	= คฺาห	กวน, คน [<i>ธฺาตุนี้ไม่มีการซ้อน ค</i>]
อธิ-โอ-คฺาหุ	+อ	= อชฺโณคฺาห	หยั่งลง, จมลง, โฉบลง, เข้าไป [<i>ต. อชฺโณคฺาหโ</i>]
โอ-กม	+อ	= โอกกม	ก้าวลง, หยั่งลง [<i>ตุ. โอกกมม</i>]
ปต	+อ	= ปต	ตก, ล้ม, (<i>ครรรก</i>) แท้ง [<i>วัต. ปาเตติ</i> <i>เหตุ.</i> <i>ต. ปาติโต</i> <i>เหตุกม. #วัต. ปปติ</i>] (<i>ณิ ปาณาติปาติ</i>)
อุ-ปต	+อ	= อุปปต	บินขึ้น, เหาะขึ้น (<i>ยุ อุปปตณ</i>)
อภิ-อุ-คม	+อ	= อพฺภุคคม	บินขึ้น, เหาะขึ้น [<i>ต. อพฺภุคคณตฺวา</i>]

อธิ-อุ-ปต	+อ	= อชฺฌุปปต	ตกลง, โฉบลง [<i>ต. อชฺฌุปปตโต</i>]	
ภสฺส	+อ	= ภสฺส	พลัดตก, พลาด, เคลื่อน, หล่น, ล้ม, หัก; รุ่งเรือง, ส่องสว่าง [<i>ต. ภสฺสโ</i>]	
ลฆิ	+อ	ณณ	= ลงฺฆ ลงฺฆ-ชย	กระโดด, เหาะ, เเหิน, ลอยไป [<i>#วัต. อุคฺคฺงตฺติ</i>]

ลอย จม

วห	+ย	= วุยห	ลอย, นำไป [<i>ต. พาหิโต</i> <i>พาหโ</i>] (<i>อ สุขาวโ</i> <i>สุข-อา-</i>) <i>หิตาวโ</i> <i>ณ วาโ</i> <i>ยุ วหนํ</i> <i>วาทน</i>)
ปลุ	+อ	= ปลว	ไป, ลอยไป (<i>ในน้ำ</i>)
ปลว	+อ	= ปลว	ไป, ลอยไป (<i>ในน้ำ</i>)
นิ-มุชช	+อ	= นิมุชช	จม, จมลง, ดำลง, ดำน้ำ [<i>ต. นิมุคฺโค</i>]
ลิต	+อ	= ลีท	ปล่อย; ตืด, ชุ่มชื้น; หลง; หุง, ต้ม, นึ่ง; จม [<i>วัต. โอสาทิ</i> <i>เหตุ. 'ให้จมลง' ต. สินฺโน 'ชุ่ม' (อ กุสิโต</i> <i>กุจฺฉิต-ลิต</i> <i>ลบทสิอ กุ)</i>]

นำไป นำมา นำออก (*นิ นำคน-สัตว์; หร นำสิ่งของ ...*)

นิ นี	+อ	= เน นย	นำไป [<i>วัต. นียติ</i> <i>กม. ต. นีโต</i> <i>ตุ. เนตฺวา</i>] (<i>ณฺว นายโก-ยิกา</i> <i>โลกนายโก</i> <i>ตุ เนตา</i> <i>ณฺย</i> <i>เนยโย</i> <i>เวเนยโย</i> <i>อ นโย</i> <i>วินโย</i> <i>ติ ภาวนตฺติ</i> <i>ยุ นยณ</i>)
อา-นี	+อ	= อาเน	นำมา [<i>ต. อานิโต</i>]
อป-นี	+อ	= อปน	นำออก
หร	+อ	= หร	นำไป [<i>วัต. หราเปติ</i> <i>เหตุ. (ไม่ทฺธิ) ต. หโต-โณ</i>] (<i>ณฺย</i> <i>หริโย</i> <i>ยุ โรจฺหณณ</i>)
อภิ-หร	+อ	= อภิหร	นำไป [<i>ต. อภิโต-โณ</i> <i>ตุ. อภิหฺร</i>]
อา-หร	+อ	= อาหร	นำมา [<i>ต. อาหโต-โณ</i>] (<i>ณ</i> <i>อาหาโร</i>)
โอ-หร	+อ	= โอหร	นำลง <i>ปลงฌมฺหนวต</i> [<i>วัต. โอหาราเปติ</i> <i>เหตุ. (ทฺธิ)</i>]
นิ-หร	+อ	= นิหร	นำออก, ขับไล่ (<i>ใช้กับคนได้</i>)
ป-อช	+อ	= ปาเช	ขับ, ต้อน, ไล่
อป-หร	+อ	= อปหร	นำไปทั้ง, ฉวยเอาไป
หร	+ส	= ชีคิส	ปรารถนาจะนำไป, อยากนำไป
วห วุห	+อ	= วห	นำไป, เจริญ, เพิ่มขึ้น [<i>ต. วุหโ</i>]

อา-วห +อ = อาวห นำมา

ทิ้ง สละ ละ เว้น

ชิป	+อ	= ชิป	ทิ้ง, ขว้าง, โยน; ไล, จาม [<i>วัต. ชิปาเปติ</i> <i>เหตุ.</i> <i>(ไม่ทฺธิ) (อ จิตฺตฺกฺเขโป)</i>]	
ฉทฺท	+ณณ	= ฉทฺเท-ทย	ทิ้ง, ขว้างทิ้ง [<i>ต. ฉทฺทโ</i>]	
			(<i>ณฺว</i> <i>กจฺจรจฉทฺทโก-ชีกา</i>)	
ฉุก	+อ	= ฉุก	โยนทิ้ง, นำออก, ขับไล่ [<i>ต. ฉุกฺโ</i> <i>ฉุกฺโ</i>]	
จช	+อ	= จช	สละ, บริจาค [<i>ต. จตฺโต</i>] (<i>ณ</i> <i>จาโค</i> <i>อติปริจาโค</i> <i>ยุ จชน</i>)	
วิ-สชช	+อ	= วิสสชช	สละ, แบ่งปัน; แก้ว/ตอ (คำถาม) [<i>#วัต. นิสฺสชชติ, อุสฺสชชติ</i>] (<i>ยุ วิสสชชนา</i>)	
รห	+อ	ณณ	= รห รห-หย	สละ, ทิ้ง
ป-หา	+ย	= ปหิย ปหีย	ปหาย ละ, สละ, ทิ้ง, ปล่อย; เสื่อม, เลว [<i>ต. ปหิโน</i> <i>ตุ. ปหาย</i> <i>#โอหาย</i>] (<i>ติ</i> <i>ชานิ</i> <i>#ปฺริหานิ</i>)	
หา	+อ	= ขห ขหา	(<i>เทวภา</i>) ละ, สละ, ปล่อย ... [<i>ตุ. หิตฺวา</i> <i>ชหิตฺวา</i>] (<i>อ สพฺพชฺโ</i>)	
อุชฌม	+อ	= อุชฌม	สละ, ละ, ทิ้ง	
วชฺซี	+อ	ณณ	= วชฺเช-ชย	เว้น, สละ, แบ่งปัน [<i>#วัต. ปฺริวชฺเชติ</i>] (<i>ณฺย</i> <i>ปพฺพชฺชา</i>)
สร	+ณณ	= สเร-รย	สาเร-รย	ชัดไป, ละ, ทิ้ง; ขยาย, พิสดาร
ป-สร	+ณณ	= ปสาเร-รย	เหยียด (<i>มือ, แขน</i>)	
นุท	+อ	= นุท	ชัดไป, ขว้าง, ทิ้ง, ขจัด, บรรเทา [<i>#วัต. วินฺทติ</i> <i>ปนฺทติ</i> <i>อปนฺทติ</i>]	

ส่งไป

เปส	+ณณ	= เปเส-สย	ส่งไป [<i>ต. เปสิโต</i>]
ปห	+ณณ	= ปาเท-หย	ส่งไป [<i>ต. ปหิตโต</i> <i>ตฺพ. ปาเทตฺพโ</i>]
ป-หิ	+ณณ	= ปหิณ ปหิณา	ส่งไป [<i>ต. ปหิตโต</i>]
อุ-ยุช	+เอ	= อุยโยเช	ส่งไป [<i>ต. อุยโยชิตโต</i>]

รวม รวบรวม

สํ-หฺร	+อ	= สํหฺร	รวบรวม, ย่อ
สํ-คห	+ณฺหา	= สงฺคณฺหา	สงเคราะห์, รวบรวม (อ สงฺคโห)
จิ	+นา	= จินา	ก่อ, สั่งสม (อ #สนฺนิจโย อุจฺจโย ปริจโย)
ขอ			
ภิกฺข	+อ	= ภิกฺข	ขอ (อฺ ภิกฺขุ อ ภิกฺขา)
ยาจ	+อ	= ยาจ	ขอ (อฺ ยาจโก)
วร	+ณฺณ	= วาเร	ขอ, ต้องการ

ให้ ได้ ลัก

ทา	+อ	= เท ททา (ททา)	ให้ [วัด. ทชฺชติ ทมฺมิ ทมฺม; ทียติ ทียยติ กัม. สัต. ทชฺเชยย ทชฺชา ทชฺชฺ ทชฺชฺ ทีย. อททา อททฺ อชฺ. อทาลี อทฺลฺ ภาวิส. ทสฺสตี มาน. ททมาโน ตัพ. ทาทพโห ต. ทินฺโน ทตฺโต ตฺ. ทตฺวา] (อฺ อทินฺนาทายี อฺ ทายโก อนนฺทายโก-ยิกา ตฺ ทาตา ณฺย เทยฺย อ อายฺโห พลโห ปุริทโห ณ ทาโย ทานทาโย ทายฺ อฺ ทาน)
ปฏิ-ทา	+อ	= ปฏิเท	ให้กลับ, ให้คืน
ปริ-วิส	+อ	= ปริวิส	ให้/ถวาย/เลี้ยง อาหาร, อังคาส (คำเขมร)
นิ-ยต	+ณฺณ	= นิยยาเท-ทย (ต>ท)	มอบให้, แลกเปลี่ยน (คัมภีร์ฝ่ายศาสนาแปลง ต เป็น ท ส่วนคัมภีร์ฝ่ายโลกียะไม่แปลงเป็น ท)
ปฏิ-ปท	+ณฺณ	= ปฏิปาเท-ทย	มอบให้, จัดหาให้, จัดแจง, ให้สำเร็จ, บันดาล
โอ-??	+ณฺณ	= โอโณเช-ชย	อุทิศ, ให้, ถวาย, ชำระ
ลก	+อ	= ลก	ได้ [อชฺ. อลฺตฺล (=อลฺก) อลฺตฺล (=อลฺก) ภาวิส. ลจฺฉติ ตัพ. ลทฺทพโห ต. ลทฺโธ ตฺ. ลทฺธา ลทฺธ ตฺ. ลทฺธฺ ณฺย. ลพภา] (ช ทฺลลโก สฺลโล ณฺย ลทฺโห ณ ลาโม ติ ลทฺธิ)
ปฏิ-ลก	+อ	= ปฏิลก	ได้เฉพาะ, กลับได้
วิท	+อ	= วิท	ได้, ประสบ; พิจารณา; ยินดี
จฺร	+ณฺณ	= จฺเร-รย	ลัก, ขโมย [อชฺ. จฺเรสิ จฺเรสุ จฺเรยิ จฺเรยีสฺ] (ตฺ จฺเรตา ณ จฺโร)

เถน	+ณฺณ	= เถเน-นย	ลัก, ขโมย
อว-หฺร	+อ	= อวหฺร	ลัก, ขโมย (ณ อวทาโร)

จับ รับ ถือ

คห	+ณฺหา	= คณฺหา	ถือเอา, จับ, รับ [วัด. คณฺหาตี คณฺหตี; คยฺหตี กัม. อชฺ. อคณฺหิ คณฺหิ อคฺคเหสิ คณฺหีสฺ; อคฺหาหิ ณฺย เทตฺ. ภาวิส. คเหสฺสตี ตฺ. คเหตฺวา ตฺ. คเหตฺ] (อฺ คาหโก ณฺย คยฺหิ อ คหฺ วิคฺคโห ณ คาหโ ปตฺตคฺคาโ รชฺชคฺคาโ รสมฺคาโ องฺกุสฺคาโ ฆรฺ อฺ คณฺห คณฺหณฺ)
อุ-คห	+ณฺหา	= อุคคณฺหา	หยิบ, หยิบขึ้น, ยกขึ้น [ตฺ. อุคคเหตฺวา; อุคคฺหาเปตฺวา เทตฺ.]
ป-คห	+อ	= ปคคห ปคคณฺหา	ถือ, จับ, ประคอง, ยกย่อง, สนับสนุน, อุดหนุน [ตฺ. ปคคยฺห] (อ ปคคโห อฺ ปคคณฺ)
ปฏิ-คห	+ณฺหา	= ปฏิคคณฺหา	รับเฉพาะ, รับประเคน
อา-ทา	+ย	= อาทีย	ถือเอา, ยึดถือ [ตฺ. อาทาย อาทียิตฺวา อาทียิตฺวา #ปริยาทาย อาณ. อนฺปาทียาโน น-อุ-อา-ทาย] (อ #อุปาทา)
สํ-อา-ทา	+ย	= สฺมาทีย	ถือเอา, ยึดถือ [ตฺ. สฺมาทาย สฺมาทียิตฺวา]
สํ-อา-ทา	+ณฺาเป	= สฺมาทเป	ให้ถือเอา แปลให้เป็นกัตตุวาจก ในความหมายว่า 'ชักชวน' [ตฺ. สฺมาทเปตฺวา ต. สฺมาทปิโต] (อฺ สฺมาทปโก)
สํ-อา-ทย	+เอ	= สฺมาทเป (ย>ป)	ชักชวน [ต. สฺมาทปิโต] (อฺ สฺมาทปโก)
อา-มส	+อ	= อามส	จับต้อง, ลูบคลำ [ต. อามฺฐฺโร]
ปรา-มส	+อ	= ปรามส	จับต้อง, ลูบคลำ, ยึดมั่น [ต. ปรามฺฐฺโร] (ณ ปรามฺโส)
ฉุ	+อ	= ฉุ	ถูกต้อง, สัมผัส [#วัด. อจฺฉุติ อา-ฉุ/ป-ฉุ]
มุส	+อ	= มุส มุสฺส	ถูกต้อง, สัมผัส [ต. มุสฺฐฺโร ตฺ. มุสฺฐฺ] (ณ มฺโส)
หน	+อ	=	จรด, ชน, กระทบ [ตฺ. อาหจฺจ #อุปฺหจฺจ ปฏิทณฺย อุหจฺจ ถอนขึ้น]
สํ-ปฏิ-อิสุ	+อ	= สฺมปฏิจฺจ	รับ, รับพร้อม
ลา	+อ	= ลา	ถือเอา (อฺ มหฺลลโก)

อนุเคราะห์ ช่วยเหลือ

อนฺ-คห +ณฺหา = อนฺคคณฺห-ทา อนุเคราะห์, ช่วยเหลือ

อุ-ป-ถฺ +อ = อุ-ป-ถฺมก อุ-ป-ถฺมก ช่วยเหลือ, ทำให้มั่นคง, อุดหนุน, อุปถัมภ์, ค้ำจุน, สนับสนุน [ตฺ. อุ-ป-ถฺมกิตฺวา]

ใส่เข้า เก็บ ถอน เอาออก

ป-ชฺ	+อ	= ปกฺชฺ	ใส่, ใส่เข้า [ต. ปกฺชฺโต]
นิ-ชฺ	+อ	= นิกฺชฺ	เก็บ [ต. นิกฺชฺโต]
อา-วห	+อ	= อพฺพห	ถอน; นำมา [ตฺ. อพฺพห] (ณ อวาทโ อวาทฺ (มงฺคล) #วิวาทฺ (มงฺคล))
ปฏิ-สม	+ณฺณ	= ปฏิสฺมาเม-นย	เก็บรักษา, ยึดครอง [#วัด. สฺมาเมตฺวา] (อฺ ปฏิสฺมาน)
ดึง ลาก ฉุด ชัก ยก			
นิ-กทฺ	+อ	= นิกกทฺ	ดึงออก, ลากออก
อา-กทฺ	+อ	= อากทฺ	ดึงออก, ลากออก, ฉุด, ชัก
อฉิ	+อ	= อฉฉ	ดึง, ลาก, ฉุด, ชัก
อุ-ชฺ	+อ	= อุชฺ	ยก, ยกขึ้น [ต. อุชฺโต]
อา-รฺ	+ณฺณ	= อาโร-เป-นย	ยก, ยกขึ้น [ต. อาโรปิโต] (อฺ อาโรปน)
วิ-โอ-รฺ	+ณฺณ	= วิโร-เป-นย	ยกลง; ปลงลง [วัด. (ชฺวิตา) วิโรเปติ ปลงลงจากชีวิต =ฆ่า ต. วิโรปิโต] (อฺ วิโรปน)

เหยียบ ทูบ ตี ฆ่า ทำร้าย เบียดเบียน

อา+กม	+อ	= อกกม	เหยียบ, ย่ำ [ต. อกกฺนโต]
มถ	+อ	= มถมถ	รวบกวณ, ทำให้วุ่นวาย, ย่ำยี
มท	+อ	= มท	เหยียบ, ย่ำ, ย่ำยี, ขย่ำ [ต. มตฺโต]
โอ-มท	+อ	= โอมท	เหยียบลง, ขย่มลง ...
ป-หฺร	+อ	= ปหฺร	ประหาร, ทูบ, ตี (สิ่งมีชีวิต) [ต. ปหฺโต]
ปฺ	+ณฺณ	= ปฺถย โปเถ-ถย	ประหาร, ทูบ, ตี [#วัด. นิโปเถติ]
กฺ	+ณฺณ	= โกณฺ-นย	ตอก, ต่ำ, ทูบ, บู
โกณฺ	+อ	= โกณฺ	ตอก, ต่ำ, ทูบ, บู
หน	+อ	= หน	ฆ่า, เบียดเบียน, กำจัด [วัด. ทนฺยติ กัม.; วรรตี วรรตี (ทน>วธ); วรรตี เทตฺ.; มาเตติ (ทน>มาต); มาเตติ มาตยติ เทตฺ. สัต. มาตย เทตฺ. ต. หโต ตฺ. หนตฺวา วรรตีวา มาเตตฺวา ตฺ. หนฺ]

(มี ปาณมาตี ปรูปมาตี **ณฺฐ** มาตโก โคฆาตโก โจรฆาตโก หัสฆาตโก
ตุ หนตา วฆตตา **ฐ** วฐ **ณฺย** วฆโณ **ณ** วโร อนุฆาโต **ยฺ** อาฆาตโน)

ทุ	+ณฺ ณา; นา =	ทุโณ ทุณา ทุนา	เบียดเบียน (อ อุปทุทโว)
हन	+ย =	हनฺณ	เบียดเบียน, กระทบกระทั่ง [วัด. หนฺณติ กัด.]
หิสิ	+อ ณฺ ฌ =	หิสิ หิเส-สย	เบียดเบียน (ณฺฐ อหิสิโก (น-))
ปีฬ	+ณฺ ฌ =	ปีฬ-พย	เบียดเบียน, บีบคั้น, ฆ่า
ฆณฺ	+ณฺ ฌ =	ฆณฺ-ณฺย	เบียดเบียน, เบียดเสียด, รวมกัน
พาร	+อ =	พาร	ห้าม; ทำลาย, ฆ่า, เบียดเบียน (อ อาพารโ)
พุธิ พธ	+ณฺ ฌ =	พฺนฺธ-ธย	เบียดเบียน (ณฺ ปลิโพธ (ปร-))
เหฐ	+อ =	เหฐ	เบียดเบียน, บีบคั้น [#วัด. วิเหฐติ]
ตุท	+อ =	ตุท	แทง, เสียด; ชนะ, ครอบงำ, ทำอันตราย [วัด. #อภิตุทติ ต. #อภิตุณฺโน]
วิธ	+ย =	วิธม	แทง, เสียดแทง [ต. วิทโธ ตู. วิทธา]
ปฏฺวิธ	+ย =	ปฏฺวิธม	แทงตลอด [ต. ปฏฺวิทโธ ตู. ปฏฺวิทธา]
รฺช	+ย =	รฺชช	แทง, เสียดแทง; เป็นโรค, เจ็บป่วย (ณฺ โรโค)
กฺฏ	+ณฺ ฌ =	โกณฺณ-ณฺย	ตี, ทุบ, เคาะ, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
อา-กฺฏ	+ณฺ ฌ =	อาโกณฺณ-ณฺย	ตี (กลอง), ...
ทุส	+ย =	ทุสส	ไม่ชอบใจ, ทำลาย, ประทุษร้าย [ต. ทุสฺสฺฐ] (ณฺ โทโส ปโทโส)
อป-ราธ	+ย =	อปฺรชฺม	ประทุษร้าย, ผิด

ตัด เจาะ ทำลาย แยก เลื่อม

ลู	+นา =	ลูนา ลุณา	ตัด, เกี้ยว [ต. ลูโน] (ยฺ ลวนํ โลณํ)
กนฺต	+อ =	กนฺต	ตัด, ฆ่า, เชือด, ควัก; กรอด้าย, ปั่นด้าย
ผล ผพ	+ณฺ ฌ =	ผาเล-ลย	ตัด, ฆ่า
เว	+อ =	เวย วาย	กรอด้าย; ให้เหยี้ยวห่างไป; สรรเสริญ; สำรวม (ณฺ วายฺ วายฺ ตนฺตวಾಯ)
กฺส	+อ =	กฺส	ตัด, ต่ำ ...
จฺ	+นา =	จฺนา	กำจัด, ทำลาย

จฺส	+ณฺ ฌ =	จฺเส-สย	กำจัด, ทำลาย
ทุส	+ณฺ ฌ =	ทุเส-สย	กำจัด, ทำลาย, ประทุษร้าย (ณฺฐ กุสทุสโก กฺฏฺทุสโก)
ทล	+อ ณฺ ฌ =	ทล ทาเล-ลย	ทำลาย, แยก [#วัด. ปทาเลติ]
ภิท	+อ =	ภินท	ทำลาย, ต่อย, ตัด สกมม. [ต. ภินโน] (ตุ เกตฺตา)
ภิท	+ย =	ภิชช	แตก; ต่างกัน อกมม. [ต. ภินโน #วัด. ปภิชชติ] (อ #ปฏฺธิสมภิทา ณฺ เกโท สิลฺเกโท)
ผล	+อ =	ผล	แตกสลาย; ทำลาย; สำเร็จ, ผลัดผล
มุสฺล	+อ =	มุสฺล	บาน, ฝอยออก, แยก, ทำลาย, สลาย [ต. มุสฺลิตฺโต]
มุญฺ	+อ ณฺ ฌ =	มุญฺ โฝณฺณ-ณฺย	บาน, ฝอยออก, แยก, ทำลาย, สลาย; สะบัด, ปรบ [ต. มุสฺลโ] (ยฺ โฝณฺณํ ปรบ(มือ))
ภณฺช	+อ =	ภณฺช	หัก, ฆ่า, ทำลาย [ต. ภคฺโค ภณฺฐฺ] (ณฺ ภคฺโค ภงฺโค)
ภช+อ =		ภช	แบ่ง, จำแนก; คบ, เสพ (ณฺย ภาคโย ณฺ สวิภาโค ติ ภคฺติ วิภคฺติ ยฺ ภชนํ)
ภาช	+ณฺ ฌ =	ภาช-ชย	แจก, จำแนก (ณฺ ภาคฺ ติ วิภคฺติ)
นส	+ย =	นสส	ฉิบหาย, พิณาต [วัด. นาลेति นาสยติ เทตฺ. ต. นนฺฐฺ; นาสิตฺ เทตฺกัณ.] (ณฺฐ กบฺปวินาสโก ณฺ วินาสโ)
ลี	+อ ย =	ลย ลาย ลีย	ละลาย, พิณาต, ย่อยยับ [วัด. #วลียติ]
เฉ	+อ =	เฉว	ตัด, ฉีก, ขาด, ทำลาย [ต. เฉตฺวา]
ฉิท	+อ =	ฉินท	ตัด, บั่น, แบ่ง, ฆ่า, ทอน, ชิง สกมม. [วัด. #สณฺฉินทติ ต. ฉินโน ตู. อจฺฉินฺทิ อ-ฉิท] (ณฺ สนฺฉิจฺฉेทฺ)
อา-ฉิท	+อ =	อจฺฉินฺท	ตัด, ชิง สกมม. [ต. อจฺฉินฺโน ตู. อจฺฉेषฺชิ อา-ฉิท-ย]
สํ-อฺ-ฉิท	+อ =	สมฺจฺฉินฺท	ตัดขาด ... สกมม.
อฺ-ฉิท	+อ =	อจฺฉินฺท	ตัด, ขจัด สกมม. [วัด. อจฺฉินฺชฺชติ กัณ. ต. อจฺฉินฺฐฺ] 'อันเขาทั้ง, อันเป็นแดน']
ฉิท	+ย =	ฉิชช	ขาด, ทะลุ, แยก, สลาย อกมม. [วัด. #ปจฺฉิชช; ต. ฉินโน]
ฉิทท	+ณฺ ฌ =	ฉิทเท-ทย	เจาะ, เป็นรู, เป็นโพรง
เฉท	+ณฺ ฌ =	เฉเท-ทย	ตัด, ฆ่า ...
ชี	+ย =	ชีย	สิ้น, เสื่อม, หมดย; อยู่, อาศัย [วัด. เขเปติ เทตฺ.]

ต. ชิโน] (ณฺ ชโย ปริกฺชโย ธนฺกฺชโย)

ขุด ไถ ไส

กส	+อ =	กส กสส	ไถ, เสือก, ไส [วัด. กสาเปติ เทตฺ. (ไม่วุทธิ) ต. กฺฏฺฐฺ] (ณฺฐ กสโก กสฺสโก อี กสิ)
ชน	+อ =	ชน	ขุด, เจาะ, ไช [วัด. ชนาเปติ เทตฺ. (ไม่วุทธิ) ต. ชโต] (กฺวิ #สจฺโย (ส-) ตู ชตฺตา)
ตจฺจ	+อ =	ตจฺจ	ถาก, ไส, ทำให้บาง (ณฺฐ ตจฺจโก)
ลิช	+อ =	ลิช	เขียน; ทำให้บาง (กลึง, ขัด, ขูด)

กด งอ

อณฺช	+อ =	อณฺช	งอ, คู้เข้า [#วัด. สมณฺชฺชติ, สมณฺณชฺชติ]
กฺฏ	+อ =	กฺฏ	กด, โค้ง, งอ, โกง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น
ภฺช	+อ =	ภฺช	กด, งอ, (ง) ขด [ตฺ. #อภฺชชิตฺวา (นัง) คู้(บัลลังก์)]

ครอบงำ กดขี่

อภิ-ภฺ	+อ =	อภิว	ครอบงำ [ต. อภิวโต ตู. อภินฺยย] (กฺวิ อภิว #สพฺพภิกฺ)
--------	------	------	---

ป-สท	+อ ย =	ปสท ปสยท	กดขี่, ข่มเหง [ตฺ. ปสยท] (ณฺย ปสยโ)
------	--------	----------	-------------------------------------

สำเร็จ

กปฺป	+อ ณฺ ฌ =	กปฺป กปฺเป-ปย	สำเร็จ, กำหนด, ถึง, บรรลุ; ทำ, คิด, นึก... ; ตัด, โกง
ตีร	+ณฺ ฌ =	ตีเร-รย	ทำ(กิจ)สำเร็จ (ยฺ สนฺตีรณํ)
สิจฺ	+ย =	สิชฌ	สำเร็จ [ต. สิทโธ] (ติ สมฺทฺธิ)
สาด	+อ ย =	สาด สาดย	สำเร็จ [วัด. สาดेติ เทตฺ.]
สํ-อิธ	+ย =	สมฺชฌ	สำเร็จ
สํ-ปท	+ย =	สมฺปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์ [วัด. สมฺปาเทติ เทตฺ. ต. สมฺปตฺโต สมฺปนฺโน; สมฺปาทิตฺโต เทตฺกัณ.] (อ สมฺปทา ติ สมฺปตฺติ)
นิ-ฐา	+อ =	นิฐฺฐา	ตั้ง, ตั้งลง, สำเร็จ, จบ [ต. นิฐฺฐิตฺโต]
นิ-ปท	+ย =	นิปฺปชช	ถึงพร้อม, สำเร็จ, สมบูรณ์

[*วัตต.* นิปผาเทติ *เหตุ.* ต. นิปปนโน นิปพนโน] (**ติ** นิปปตติ นิปตติ)
 าว-โส +ย = อวสย จบลง, สำเร็จลง, สิ้นสุดลง [*ต.* อวลิตโต
 #*วัตต.* ปริโยสาเปติ *เหตุ.*] (**ณ** อวสโย **ยุ** อวสานํ โอสานํ ปริโยสานํ)

เจริญ สว่าง รุ่งเรือง มั่นคง

วพทม +อ = วพทม เจริญ, งอกงาม, เติบโต, เพิ่มขึ้น
 [*วัตต.* วพเตตติ *เหตุ.* ต. วพเตตวา *เหตุ.* ต. วุทโธ] (**ติ** วุทโธ)
 รุจ +อ = ไรจ รุ่งเรือง, งดงาม [*#วัตต.* วิโรจติ]
 ชุต +อ ฌณย = โชต โชเต-ตย สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง (**ยุ** โชตโน)
 ทิป +ย = ทิปป สว่าง, รุ่งเรือง, โพลง; ร้อน, ไหม้ [*#ต.* อาทิตโต]
 (**ณ** ทิปโป ปทิปโป ประทิป, โคมไฟ ทิปโป ทริบ **ติ** ทิตติ ความสว่าง รุ่งเรือง)
 ภู +ณ...ณาปย *เหตุ.* = ภาเว-วย ภาวาเป-ปย (ทำให้)เจริญ-มี-เป็น,
 อบรม(จิต) [*ต.* ภาวิตโต *เหตุ.* กัม.]
 ภา +อ = ภา ภาส สว่าง, รุ่งเรือง, แจ่มแจ้ง [*#วัตต.* วิภาติ วิภายติ
 ปภาติ ปฐิภาติ *ต.* วิภาโต] (**กวิ** #ปภา)
 ภาส +อ = ภาส สว่าง, รุ่งเรือง; พุด (**ยุ** ภาสโน)
 ชล +อ = ชล สว่าง, รุ่งเรือง, บริบูรณ์; คม; หวานไหว
 [*วัตต.* (อคคฺ) ชาเลติ *เหตุ.* #อคคฺ) ปชชลติ]
 พท +อ = พท เจริญ, มั่นคง [*ต.* พาทุโห]
 ผายี +อ = ผายี เจริญ, เพิ่มขึ้น [*ต.* ผาโต ผิโต] (**ยุ** ฌเณณ **ติ** ผาติ)
 ถิร +อ = ถิร มั่นคง

กราบไหว้ บูชา นอบน้อม เคารพ สักการะ

วณท +อ = วณท ไหว้ (**ณ** วณทโก **ยุ** วณทน)
 อภิ-วที +ณณย = อภิวาเท-ทย กราบไหว้, อภิวาท, สรรเสริญ
 นมสฺส +อ = นมสฺส น้อมไหว้
 นม +อ = นม น้อม, นอบน้อม
 โอ-นม +อ = โอนม น้อมลง, ก้มลง [*วัตต.* โอนมาเปติ *เหตุ.* (ไม่พบ) *ต.* โอนโต]
 วิ-อติ-นม +ณณย = วิตินาเม-มย (*ยังกาล*) ให้น้อมไปล่วงหน้า,

ให้เวลาผ่านไป *เหตุ.*

อุป-นม +ณณย = อุปนาเม-มย น้อมเข้าไป, นำเข้าไป, น้อมถวาย
 มาน +อ ฌณย = มาน มาเน-นย บูชา, นับถือ (**ยุ** มานนํ มานนา)
 ปูช +ณณย = ปูเช-ชย บูชา (**ณ** วุ อัจริยปูชโก ปติปูชิกา (อิตฺถิ) **อ** ปูชา)
 อป-จาย +อ = อปจาย บูชา, นับถือ, เคารพ (**ณ** อปจายี
วุท ฌมาปจายี **ติ** อปจิติ **ยุ** อปจายนํ อปจายนา)
 ยช +อ = ยช บูชา, บูชาเทพ, เช่นสรวง [*ต.* ยัญญุ] (**ณ** ยาโค **ยุ** ยชน)
 หุ +อ = หว ชุโห (*เทวภาวะ*) บูชา (**ยุ** หวนํ #อาหุณ)
 สํ-กร +โอ = สกฺกโร ทำโดยดี, สักการะ [*ต.* สกฺกจจ #อธิกิจจ]
 ครุ-กร +โอ = ครุกรโร ให้อภัย, เคารพ

เกิด

ชน +ย = ชาย เกิด [*ต.* ชาโต *ต.* ชนิตวา; ชเนตวา *เหตุ.* (ไม่พบ)]
 (**กวิ** อตฺรโซ กมมโซ วาริโซ อณฺทโซ ชลโซ อนุโซ ทฺวิโซ **ณ** วุ ชนโก ชนิกา
ต ชนตุ (แจกอย่าง ครุ) **อ** ชโน **ติ** ชาติ)
 วิ-ชน +ย = วิชชา คลอด (ลูก) [*ต.* วิชาโต]
 สํ-ชน +ย = สณชชา เกิด, เกิดพร้อม, เกิดดี, เกิดเอง [*ต.* สณชาโต]
 สฺ +อ ย = สฺ สฺย คลอด (ลูก), ให้นัด, เกิด, ประสูติ [*#วัตต.* ปสวติ]
 อนุช +อ = อนุช ออก (ไข่)
 อุ-ปท +ย = อุปปชช เกิดขึ้น [*วัตต.* อุปปาทเทติ *เหตุ.* **อ**ช. อุทปาทิ
 อุ-ท-อ-ปท-ย-อ *ต.* อุปฺปนโน; อุปฺปาทิตโต *เหตุ.* กัม. *ต.* อุปฺปชช) (**ต** อุปฺปชชตา
ณ อุปฺปาทิ **ติ** อุปฺปตติ **ยุ** อุปฺปชชน)
 อุป-ปท +ย = อุปปชช เกิดขึ้น, ปรากฏขึ้น; เข้าถึง
 [*วัตต.* อุปฺปชชเร (=อุปฺปชชนติ ใช้ในคาลา)] (**ยุ** อุปฺปชชน)
 นิ-วตฺตุ +อ = นิพพตต เกิด, บังเกิด [*วัตต.* นิพพตตติ **อ**ช. นิพพตติ
ต. นิพพตโต]
มี เป็น (*กิริยา 'มี' ในภาษาบาลี เป็นอกรรมกิริยา*)
 ภู +อ = ภา มี, เป็น [*อนน.* ภาวนีย *ต.* ภูโต; ภาวิตโต *เหตุ.* กัม.]

ต. ภวิตวา; ภาเวตวา *เหตุ.*] (**กวิ** สยฺภู สยภภู สพพากิภู อภิภู **ณ** วิภาวี
ต ภวิตา #อภิภวิตา **อ** ภโว ปภโว อตฺตสมภโว **ณ** ภาโว วิภโว **ติ** สมภูติ
วิภูติ **ยุ** ภวนํ ภาวนา)

หุ +อ = โห มี, เป็น [*อ*ช. อโหสิ อเหตุ; *ต.* หุตฺวา สมานกาล]
 ป-หุ +อ = ปโห เพียงพอ, มีพอ, มีมาก 'มีหัว'; เจริญ
 [*วัตต.* นปฺปโหติ (น-) *ต.* ปหฺโต ปหฺโต] **อ** ปหฺโก (ก สกฺตถะ) **ยุ** ปโหนโก (ก สกฺตถะ)
 อส +อ = มี, เป็น [*วัตต.* อตฺถิ สนฺติ; อสิ อตถ; อมฺหิ อสมฺมิ; อมฺห อสม
ปญฺ. อตฺถุ สนฺตุ; อาหิ อจฺฉ อตถ; อมฺหิ อมฺห **ท**ย. อาสิตฺถ
สต. อสฺส อสฺสุ; อสฺส อสฺสถ; อสฺสํ อสฺสาม; ลียา ลียฺ; ลียํ
อช. อาสิ อาสฺ; อาสิ อาสิตฺถ; อาสิ อาสิมฺหา)
 วิท +ย = วิชช มี [*#วัตต.* ลวิชชติ]

เป็นตายแก่

ชีว +อ = ชิว เป็นอยู่, มีชีวิตอยู่ (**ณ** รมฺมชีวี **ช** ทฺชชีวี **สุ**ชีวี)
 อา-สส +อ = อสฺสส หายใจ [*#วัตต.* ปสฺสสติ]
 มร +อ = มร ตาย [*วัตต.* มียยติ มียติ (มร>มียย มีย)
มาน. มียยมาโน มียมาโน *ต.* มโต; มาริตโต มาราปีโต *เหตุ.* กัม.]
 (**ณ** วุ ทตฺถิมารโก **ณ** มารโ **ยุ** มรณ)
 จุ +อ = จว เคลื่อน, ตาย [*ต.* จฺโต] (**ติ** จฺติ **ยุ** จวน)
 ชิร +อ = ชิร เก่า, แก่, คร่ำคร่า [*ต.* ชินฺโณ] (**อ** ชรา)

เกลี้ยไประย หว่าน กระจาย

ฝุ +นา = ฝุณา ฝัด, ไประย, โรย
 วป +อ = วป หว่าน, ปลูก; ทอ; โคนศีรชะ [*ต.* วุตฺโต] (**ณ** ว
วาปโก **ณ**ย **ว**าปโก **ณ** วาโป **ยุ** วปน)
 รุป +ณณย = โรเป-ปย หว่าน, ปลูก; ยก [*ต.* โรปีโต] (**ยุ** โรปน)
 กิร +อ = กิร เรี่ยราย, เกลี้ย, ไประย, เกลื่อน [*ต.* กิณฺโณ]
 สํ-กิร +อ = สงฺกิร เรี่ยราย, เกลี้ย, ... ปะปน [*ต.* สงฺกิณฺโณ]
 สํ-ภิท +อ = สมภินท เรี่ยราย, ปะปน, เกลื่อนกล่น [*ต.* สมภินฺโน]
 โอ-กิร +อ = โอกิร ไประยลง, หว่าน, ทำให้เรี่ยราด
 วิ-ป-กิร +อ = วิปฺกิริ เกลื่อนกล่น, กระจาย [*ต.* #ปภินฺโณ]

สํ-สขช +อ = สํสขช ปะปน, เจือปน, เกี่ยวข้อง, คลุกคลี
(*อ สํสคโค ณ สงโค*)

รด ราด เปียก แห้ง

วสส +อ = วสส (*ฝน*) ตก, รด, โปรม (*อ วสสํ วสโส ตี ฎฺฐิติ*)

อติ-วสส +อ = อติวสส รั้ว

ลิจ +อ = ลิจจ รด, ราด, เท, ไหลออก ... [*ต. สิตโต*]

ป-ขร +อ = ปขร ปคฺขร รด, ราด, เท, ไหลออก, พรหม ... (*ยุ ปคฺขรม*)

สนฺหุ +อ = สนฺห ไหลออก [*#วัต. วิสสนฺหติ, อภิสนฺหติ*]
(*อ นิสฺสนฺหโต*)

สุ +อ = สว ไหลไป; ให้เกิดขึ้น; เป็นใหญ่

อลฺหุ +อ = อลฺห หยอด, ทา, เจิม; ปราบกฏ; เจือปน; เว้น

กิลฺหิ +ย = กิลฺหย กิลฺหช เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มขึ้น [*ต. กิลฺหิโน*]

ติม +อ ฌณฺย = เตม เตเม-มย เปียก, ขึ้น, ชุ่ม, ชุ่มขึ้น [*ต. ตินฺโต*]

มิเล +อ = มิลาย เที่ยวเฉา, อับแสง [*ต. มิลาโต*]

สุส +ย = สุสส แห้ง, เที่ยว, ผอม, ชุบซีด [*ต. สุโก สุโข*]

สุกฺข +อ = สุกฺข แห้ง, ไม่สนใจ, ไม่ตั้งใจ [*วัต. สุกฺขาเปติ เหตุ. ตาก(จิวร) ต. สุกฺโก สุกฺโข*]

ห้าม ปิด กั้น บัง ปิด นุ่งห่ม

วร +อ ฌณฺย = วร วาเร-รย วเร-รย ปิด, กั้น [*#วัต. อวารติ*]
(*ณฺย นิวารโย ทฺพนิวารโย*)

วิ-วร +อ ฌณฺย = วิวร วิวเร-รย เปิด [*วัต. วิวราเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. วิวฺโฏ*]

นิ-วร +ฌณฺย = นิวาเร-รย ห้าม, กั้น (*ยุ นิวรณํ นิวารณํ #ทฺนตาวรณ*)

ปริ-วร +ฌณฺย = ปริวาเร-รย กั้นรอบ, แวดล้อม [*ต. ปริวุโต*] (*ณ ปริวาโร*)

รุช +อฺ อเ = รุณช รุณฺธิ รุณฺธิ รุณฺเช รุณฺโธ ปิด, กั้น, ห้าม [*ต. รุทฺโธ*]

ถก +อ ฌณฺย = ถก ถก-กย ปิด, กั้น, กระทบกระทั่ง

ฉท +ฌณฺย = ฉาท-ทย มุง, บัง, ปิด กั้น, ปิดบัง [*ต. ฉนฺเน #วัต. ปฏิจฉาทติ*]

อา-ฉท +ฌณฺย = อจฉาท-ทย นุ่งห่ม, ปกปิด

นิ-วส +ฌณฺย = นิวาเส-สย นุ่งห่ม [*ต. นิวตฺโต*] (*ณ นิวาโส*)

ปริ-ธา +อ = ปริธา ปริทฺท นุ่งห่ม

ปา-อา-ร-อุป +อ = ปารุพ ห่ม (*ยุ ปารุพน*)

ปิ-ธา +อ = ปิธา ปิทฺท ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [*วัต. ปิทฺทาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. ปิทฺทิตฺโต ปิทฺทิตฺโต*]

อปิ-ธา +อ = อปิธา อปิทฺท ปกปิด, ห่อหุ้ม, ปิด, กั้น [*ต. อปิทฺทิตฺโต อปิทฺทิตฺโต*]

กฺุช +อ = กฺุช คำว่า, คำว่าลง, คำว่าหน้า, กั้นหน้า [*#วัต. นิกฺุชชติ*]

อุ-กฺุช +อ = อุกฺุชช หงาย, หงายขึ้น

สำรวม ระวัง

สํ-วร +อ ฌณฺย = สํวร สํวเร-รย สำรวม, ระวัง, ปิด, กั้น (*อ สํโวโร ยุ สํวรณ*)

สํ-ยมฺ +อ = สํยม สํยจฺจ สำรวม, วมอินทรีย์ [*ต. สยฺโต*] (*อ สยฺโม สณฺญโม*)

ขมฺก ขลิ +อ = ขมฺก ข่มไว้, ปิดกั้น, ชัดขวาง; คำจุน [*#ตฺ. วิกฺขมฺกตฺวา*]
(*ณ #วิกฺขมฺโก ขมฺโก ไม่ค้ำ, ผู้คำจุน ยุ #วิกฺขมฺกน*)

ผูก ร้อย ติด

พฺนฺธ +อ = พฺนฺธ ผูก, พัน, มัด, รััด [*ต. พฺนฺโธ พทฺโธ*]

ลิ +ณฺ = ลินฺณ ผูก, พัน, รััด

สํ-นท +ย = สนฺนยท ผูก, สวม (*ทระ*) [*ต. สนฺนทฺโธ ตฺ. สนฺนยท*] (*ยุ #อฺุบนฺยท*)

เวฐฺ +อ ฌณฺย = เวฐฺ เวฐฺ-ฐย ผูก, พัน, รััด [*ตฺ. เวฐฺตฺวา #วัต. นิพฺเพฐฺติ*]

วฺ +ณฺ = วณฺมา ร้อย

ลพิ +อ = ลมฺพ เหนี่ยว, แขวาน, ห้อย, คล้อง [*#วัต. วิลมฺพติ*]
ยึดเหนี่ยว, ห้อย ... อวฺลมฺพติ พึ่งพา, ห้อย ...

ลค +อ = ลค ลคค ติด, ข้อง, เกี่ยวข้อง, แขวาน, คล้อง [*ต. ลคโค*]

สขช +อ = สขช ติด, ข้อง, ไม่คล่อง [*ต. สขฺฐ*] (*ณ อฺุปลคโค*)

ลิว +ย = ลิวพ ยึด

ประดับ ตกแต่ง

ปิลฺธิ +อ = ปิลนฺธ ประดับ, ตกแต่ง

มจฺิ +อ เ = มณฺฑท มณฺฑเท ประดับ, ตกแต่ง (*ยุ มณฺฑน*)

ภูส +อ ฌณฺย = ภูส ภูเส-สย ประดับ, ตกแต่ง (*ยุ #วิภูสณ*)

ปล่อย พัน

มุจ +อฺ = มุจจ ปล่อย, แก้, ถอด สกมม. [*อฺ. โมจยิ ย อคฺม*]
ภวิส. โมกฺขติ ต. มุจฺโต ตฺ. โมจตุํ #โอมุโก]

มุจ +ย = มุจจ หลุด, พัน สกมม. [*ภวิส. โมกฺขติ ต. มุจฺโต*]
(*อ โมกฺโข วิโมกฺโข ตี วิมุจฺติ*)

อยู่ อาศัย

วิ-หฺร +อ = วิหฺร อยู่, อาศัย (*ณ สุวิหฺริ น วิหาโร*)

วส +อ = วส อยู่, อาศัย [*ภวิส. วจฺจติ ตฺ. พ. วตฺตพฺ*]
ต. วุจฺโถ #นิวุจฺโถ] (*ณ สุวตฺตวิวาลี ทิสวาลี*)

อธิ-วส +อ = อธิวส อยู่ทับ, อยู่อาศัย, สิง, สิงสถิตย์
[วัต. อธิวเสติ เหตุ. รับ (คำ/นิมนต์), อดกลั้น ต. อธิวฺโต อธิวฺโต กตฺ. กัม. เหตุกัม.]

อธิ-อา-วส +อ = อชฺฌวส อยู่ครอบครอง

ปฏฺิ-วส +อ = ปฏฺิวส อยู่, อาศัย

อา-วส +อ = อาวส อาศัยอยู่ อยู่ครอง (*ณ อาวาโส #สวาโส อ อาวโส*)

ฉาบ ทา เปื้อน ย้อม

ลิป +อฺ = ลิมฺป ฉาบ, ทา, ลูบไล้

มกฺช +อ ฌณฺย = มกฺช มกฺเช-ชย ทา, ลูบไล้, ลบหลู่

รลฺช รนฺช +อ ย = รช รลฺช รชช ย้อม, กำหนด [*ต. รตฺโต*] (*ยุ รชน*)

เผา ไหม้ ต้ม หุง สุก

ปจ +อ = ปจ หุง, ต้ม, ปรง (อาหาร), เผา, ไหม้ สกมม.
[วัต. ปจฺจติ กัม.; ปจาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) มาน. ปจฺจมาโน กัม. ต. ปกฺโก]

(*อ นิปโก ณ ปาโก*)

ปจ +ย = ปจฺจ สุก สกมม. [*ต. ปกฺโก*] (*ณ วิปาโก ปริปาโก*)

ตป +อ ย ฌณฺย = ตป ตปฺป ตปฺเป-ปย ร้อน, เกร็ดร้อน, เผา; อิ่ม, เอบอิม
[วัต. #สนฺตปฺปติ ต. ตตฺโต] (ณ อาตاپิ อ อาตโป ณ อาตاپิ อาตปฺปิ)

ตป +อ = ตป สะดุ้ง, กลัว; เป็นใหญ่ [*วัต. #อฺุตฺตปฺปิ โอฺุตฺตปฺปิ*]
(*อ โอฺุตฺตปฺปิ*)

ณป +อ ฌณย = ณป ณาเป-ปย เผา, ไหม้ [วัด. ณาเปติ กัด. เหตุกัด.
ต. ณาโม; ณาปิโต เหตุกัม. ต. ณาเปตวา กัด. เหตุกัด.]

ณเ +อ = ณเ ฌาย (> อย) เผา, ไหม้, ร่ำร้อน, สว่าง; เฟ่ง, คืด [ต. ฌายิตวา]

ทท ทท +อ = ทท ทท ไหม้, (อันไฟ) ณา [วัด. ทททติ มาน. ทททมาโน กัม.
ต. ททโณ] (ณฺรุ ฉวทาโท ฌ ปริพาโห ยฺ อพาพาหน)

ป-กฺถ +อ = ปกฺถฺฐ เตือด, เตือดพล่าน [ต. ปกฺถฺฐโต]

วาส +ณณย = วาเส-สย อบ, รม (ทำให้มีกลิ่นหอม) (ณ วาโส)

ชำระ กวาด ล้าง อาบ สะอาด บริสุทธิ์

ลัมชช +อ = สมชช ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด

ปริ-มชช +อ = ปริมชช ปัด, กวาด, ขัด, ถู, นวด, ลูบ, คลำ

โรว +อ = โรว ล้าง

ป-ชล +ณณย = ปกฺชาเล-สย ล้าง, บ้วน (ปาก), ชำระ

ปฺลณฺณ +อ = ปฺลณฺณ ปฺลณฺช เช็ด, ถู, ชำระ, กวาด

สุธ +ย = สุชฌ มหาดจด, บริสุทธิ์, สะอาด

[วัด. โสเธติ โสธยติ เหตุ. 'ให้หมดจด' โสธาเปติ โสธายติ เหตุ. 'ให้ชำระ'

ต. สุทฺโธ; โสธิตี เหตุกัมม. 'ให้หมดจด'] (ติ สุทฺธิ #วิสุทฺธิ ยฺ สุชฌน)

สุจ +อ เอ = สุจ สุเจ สะอาด, มหาดจด; แสดง, ไป, เป็นไป (ณ โลโก ยฺ โสจณ)

ปุ +อ นา = ปว ปุณา ชำระ, สะอาด, มหาดจด (ณฺรุ ปาวโก)

นุหา นหา +ย = นุหาย นหาย อาบ [วัด. นุหาเปติ เหตุ. (ไม่ทำ)] (ยฺ นุหาน)

ฆัส +อ = ฆัส ลี, ถู, ปด

เช็ดถู เลื่อมใส ผ่องใส เศร้าหมอง ขุ่นมัว

ลัมธา +อ = สนฺธา สททท เลื่อมใส, เช็ดถู; เชื่อมต่อ (อิ สนฺธิ)

ป-สท +อ = ปสิท ไม่มีมลทิน, มหาดจด, ผ่องใส [วัด. ปสาเทติ เหตุ.
ต. ปสนฺโน]

ป-สท +ณณย = ปสาเท-ททย ยินดี, เลื่อมใส [วัด. ปสาเท-ททยติ กัด. เหตุกัด.]
(ณ ปสาโท)

โอ-กปฺป +อ = โอกปฺป จัดแจง; ทำให้สำเร็จ; ไว้ใจ, เชื่อถือ

(ยฺ โอ(ก)กปฺปนา)

เท +อ = ทย รักษา, ป้องกัน; หลับ; ชำระ; ดูหมิ่น [#วัด. นิททายติ
โวททายติ ต. ปรีโยทาเปตวา] (อ ทยา #นิททา ยฺ #โวทาน โวทาบณ)

กิลิส +ย = กิลิสฺส เศร้าหมอง, เบียดเบียน, แผลดเผา [ต. กิลิสฺส]

ลูลิ +อ = ลูนถ เศร้าหมอง, ขุ่นมัว, เบียดเบียน, เตือดร้อน

รักษา ค้ำครอง เลี้ยง

รกข +อ = รกข รักษา (ณฺวี วาจาณฺรุทฺธิ ฌฺรุ รกขโก-ชิกา
#อารกขโก วัสานฺรุทฺธิ ต. รกขิตา ข ทฺรทฺโฆ ยฺ รกขณ)

ปาล +ณณย = ปาเล-สย รักษา (ณฺรุ ปาลโก โคปาลโก ธนปาลโก
ปเวณิปาลโก ต. ปาลยิตา ณ ทวารปาโล อุตฺตยานปาโล)

กิต +ณ = ติกิจจ (ทวารว) รักษาโรค, เยียวยา; ฐ; ปรารถนา; อยู่ สงสัย
(อ #วิกิจจ)

คฺอุป +อ = โคป ค้ำครอง, ปกครอง, รักษา [ต. คฺคฺโต]
(ณฺรุ สฺสานโคปโก ณ โคโป ติ คฺคฺตติ อินฺทริยคฺคฺตติ)

ภร +อ = ภร เลี้ยงดู; นำไป [ต. ภโต-โฆ ภจฺโจ] (ต. ภตฺตา
ข ทฺพทโร สฺภโร ณฺย ภารโย อ มาตาเปติภโร อตฺตภโร ติ ภติ ยฺ ภรณ)

ปฺล +อ ย นา ฌณย = ปฺล ปฺลสฺส ปฺลสนา ไปเส-สย เลี้ยงดู (ณฺรุ มาตุโปสโก)

ชคค +อ = ชคค ประคอง, ประคับประคอง, ปฏิบัติ, ซ่อมแซม
[#วัด. ปฏิชคคฺติ] (ณฺรุ วิหารปฏิชคคฺโก)

ชนะ แพ้

ชิ +อ = เช ชย ชนะ [ตฺวนตฺ. ชิตฺวา ต. ชิตฺ ต. ชิตฺวา]
(กฺวิ มารชิตฺ ต. เขตฺตา อ ชโย วิชโย ยฺ ชยณ)

ชิ +นา = ชินา ชนะ [อช. อชินิ #ปฏิชินาติ ต. ชินิตฺวา เขตฺวา]

ปฺรา-ชิ +อ = ปฺราเช ปฺราชย แพ้ [ต. ปฺราชิตฺ] (อ ปฺราชโย)

ยฺธ +อ ย = โยธ ยฺชฌ รบ, สู้ [ต. ยฺทฺโธ #ปฺยทฺโธ] (ต. ยฺชฌิตา)

เล่น

กีฬ +อ = กีฬ เล่น (ณฺรุ สทฺสปฺลิกฺโภ)

ทิว +ย = ทิวพพ เล่น (อ เทโว)

กุมาร +อ ฌณย = กุมาร กุมารเร-รย เล่น (อ กุมารโ ร กุมารโก)

แสวงหา

คเวส +อ ฌณย = คเวส คเวเส-สย แสวงหา, ค้นหา (ณฺวี ปารคเวส)

อิส +อ = เอส แสวงหา, ค้นหา [#วัด. ปรีเยสตี ปรี-ยฺ-อิส]
(ยฺ เอสนา อนฺสนา เอสน อนฺสนา)

อาจ สามารถ กล้า กลัว

สก +โอ = สกโก อาจ [ณฺย. สกกา]

สก +อุณฺา = สกฺกณฺา อาจ [สัด. สกฺกณฺเยย อช. อสกฺขิ ภวิส. สกฺขิสฺสตี
กาล. อสกฺขิสฺส ต. สกฺกณฺิตฺวา]

วิ-สท +อ = วิสท อาจ, กล้าหาญ, ปฏิญญา [#วัด. อฺสฺสทตี]

ภี +อ = ภาย กลัว [ต. ภีโต ต. ภายิตฺวา] (ณ ภยฺ เภรว
รฺ ภีรฺ ภีรฺโก)

ภิลิ +อ = ภีส กลัว [วัด. ภีสาเปติ เหตุ.] (ยฺ ภีสณฺ ความกลัว, น้หวาดเสียว)

ภมภ +อ = ภมภ กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว

วิชี +อ ย = วิช เวช วิชช กลัว, หวั่นไหว, หวาดเสียว
[#วัด. สเวชตี สวีชชตี อฺพพิชชตี]

อุ-สกี +อ = อฺสฺสงก กลัว, หวาดกลัว [#วัด. ปรีสงกตี]

ตส +ย = ตสฺส กลัว, หวาดกลัว, สะดุ้งกลัว (ณ ตาโส)

ซื้อ ขาย ตีราคา

กี +นา = กีนา กีนฺา ซื้อ [วัด. กีนาติ กีนฺตี] (ณฺรุ กยโก)

วิ-กี +นา = วิกีนฺา วิกีกีนฺา ขาย

อคฺฆ +อ = อคฺฆ มีค่า, มีราคา [#วัด. อคฺฆาเปติ เหตุ. ตีราคา]

ไหว สั่น

จล +อ = จล จลจล (ทวารว) ไหว, หวั่นไหว, สั่น

จฺป +อ = จฺป โจป ไหว, หวั่นไหว, สั่น, โงก (ง่วง)

[อันต. จปฺลาณฺโต จฺป-ล-อ ยฺ อ>] (ยฺ โจปณฺ อล จปโล อ> 'คนกลับกลอก')

อิลฺช +อ = อิลฺช ไหว, หวั่นไหว, งอ, คู้เข้า [#วัด. สมฺเบชตี, สมฺมิลฺชตี]

อิร +อ = อิร ไหว, หวั่นไหว

กปี กมฺป +อ = กมฺป ไหว, หัวँไหว (*ณฺวฺ ออนุกมฺปโก โลกานุกมฺปโก*
อ กมฺปา ยฺย กมฺปโน)

วิธ +อ ฌณฺย = เวธ เวธ-ธฺย ไหว, หัวँไหว; เปียดเบียน

กฺุป +ย = กฺุปป ก่าเริบ, สะเทือน, โกรธ, พิณาศ [*ต. กฺุปีโต*] (*ณ โกโป*)

ชฺุภ +อ เอ ย นา = โชภ โชภเ ชฺุภก ชฺุภกนา หัวँไหวอย่างรุนแรง

[*ต. โชภตฺวา #วัต. สํชฺุภกตฺย สชฺุภกตฺย สโชภกตฺย สจฺุภกตฺย*]

เป็นไป หมุนไป

วตฺตฺ +อ = วตฺต เป็นไป, เป็นอยู่, เลี้ยงชีวิต; หมุนไป; เลี้ยงดู,
รับใช้; ท้าม [*วัต. วตฺเตตฺวา เหตุ.] (ติ วตฺตติ ชีวิตฺวตฺตติ #ปวตฺตติ)*

อติ-วตฺตฺ +อ = อติวตฺต เป็นไปล่วง, (น้ำ) ลั่น

วฏฺฏ +อ = วฏฺฏ หมุน, กลิ้ง; ควรว อกมม. [*วัต. วฏฺฏตฺย (หิน)กลิ้ง,*
วฏฺฏตฺย ให้(หิน)กลิ้ง วฏฺฏาเปติ (ใช้คนให้(หิน)กลิ้ง เหตุ. ต. วฏฺฏิตฺ (หิน)ถูกให้กลิ้ง เหตุกัม.)]

ภม +อ = ภม หั่น, หมุน [*ต. ภมฺโต*]

กำหนด ระบุ

องฺก +อ ฌณฺย = องฺก องฺเก-กฺย กำหนด, หมายถึง, เป็นเครื่องหมาย

ลกฺข +ฌณฺย = ลกฺข-ชฺย กำหนด [*#วัต. สลลฺกฺเขตฺย*]

วิ-อ-รฺูป ฌป +ฌณฺย = วฏฺฐฺุเป-ปฺย ววตฺถฺุเป-ปฺย กำหนด, หมายถึง, ตั้งลงไว้
[*วฏฺฐฺุเป ววตฺถฺุเป วฏฺฐฺุอาเป ววตฺถฺุอาเป เหตุ. (ไม่วุทธิ)*]

ปริ-อิ +อ = กำหนด [*ต. ปริจฺจ*]

นิ-ยฺมฺ +อ = นิยม นียจฺจ ตัดสิน, วินิจฉัย, กำหนด; ประพฤติ [*ต. นียโต*]
(*อ #วินิจฺจโย*)

สํ-ชา +อ = หมายถึงเอา [*ต. สนฺธาย ใช้เป็นกิริยาวิเสสนะ*]

สงบ สงัด หลีกเร้น

สมฺ +อ ย = สม สมมฺ สงบ, ระงับ, ทำความเพียร [*ต. สมนฺโต*
#วัต. วุปฺสเมตฺติ วิ-อฺุป-สม เหตุ.] (ติ สนฺติ ยฺย สมฺโณ กลหฺวฺุปสมฺโน)

ปฏฺิ-ป-สมฺก +อ = ปฏฺิ-ป-สสมฺก ปฏฺิ-ป-สสมฺก สงบ, ระงับ

วิ-วิจฺ +อ ย = วิจฺ วิจฺจฺ สงัด, โดดเดี่ยว, ปลีกออก [*ต. วิวิตฺโต ตฺ. วิจฺจ*]

(*ณ วิเวโก*)

ป-อม +อ = สงัด [*ต. ปนฺโต*]

ลี +ย นา = ลีย ลีนา แอบ, ซ่อน, หลีกเร้น; ติดอยู่; รวมกัน [*ต. ลีโน*
#วัต. สลลีนํตฺย นิลีนํตฺย สลลีนํตฺย ปฏฺิสลลีนํตฺย ลียติ นิลียติ ต. สลลีนโน
ตฺ. ลียิตฺวา] (อ อาลโย)

เพียร พยายาม สืบต่อ เกียจคร้าน

ณฺฏฺ +ณฺย = ณฺฏฺ-ณฺย ณฺฏฺ-ณฺย สืบต่อ, พยายาม, หมั่น, อุตสาหะ
อา-รฺก +อ ย = อารฺก อารฺพฺก ปรารภ, (กล่าวถึง, ตั้งต้น, ดำริ), ทำ, เริ่ม,
ลงมือ, พยายาม [*ต. อารฺทฺโร #อจฺจารฺทฺโร ตฺ. อารฺพฺก อารฺทฺรฺ ตฺ. อารฺทฺรฺ*]

อฺุ-สฺห +อ = อฺุสฺสฺห พยายาม (*ณ อฺุสฺสาโท*)

วายม +อ = วายม พยายาม

ตฺพิ +อ = ตนฺทฺ เกียจคร้าน, ประมาท, ไม่เอื้อเฟื้อ, เปียดเบียน

อดทน

ชม +อ = ชม อดทน, อดโทษ, ควรว, ซอบ [*วัต. ชมาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ)*
ต. ชมาปีโต เหตุกัม. (ไม่วุทธิ)] (อ โอวาทกฺชโม วจนกฺชโม ตี ชนฺติ)

สฺห +อ ย ฌณฺย = สฺห สฺยฺห สฺห-หฺย อดทน, อดกลั่น (*ยฺย สฺหนํ*)

ติช +อ = ติตฺติชฺ (เหตุภาวะ) อดทน; ผูก, ร้อย (*อ ติตฺติชฺชา*)

มริสฺ +ฌณฺย = มริเส-สฺย อดทน, อดกลั่น, บึกบั่น, ทนทาน, มั่นคง
(*ยฺย มริสนํ*)

โก่ง หลอก ลวง

กฺุฏฺ +อ = กฺุฏฺ คด, โค้ง, งอ, โก่ง, บิด, ตัด, เกี้ยว, ปั่น

วณฺจ +ฌณฺย = วณฺจ-เจยฺย เกลี่ยกล่อม, หลอกลวง

กฺุห +ฌณฺย = กฺุห-หฺย โก่ง, ล่อลวง, ให้พิศวง (*ณฺวฺ กฺุหโก*)

สฺฐฺ +อ = สฺฐฺ ล่อลวง, ฉ้อโก่ง; ฆ่า; เศร้าหมอง

บวช ลึก

ป-วช +อ = ปพฺพชฺ ไป, ออกไป, บวช [*อชฺ. #อนฺุปพฺพชฺิ บวชตาม;*
ปพฺพชาเชติ เหตุ.] (ณฺย ปพฺพชฺชา)

วิ-ภม +อ = วิภมฺ หั่นกลับ, หมุนกลับ, หมุนผิด, ลีก, ลากลิษา

[*ต. วิภณฺโต*]

จวบ กอด

จุมฺพ +อ = จุมฺพ จวบ, จุมพิต [*#วัต. ปริจุมพิต*]

อา-ลฺิงค +อ = อาลฺิงค กอด

สช +อ = สช กอด

ป่วย ไข้

กิลม +อ = กิลม ลำบาก, เหน็ดเหนื่อย, ซอกซ้า, เจ็บไข้, ไม่สบาย
[*ต. กิลนฺโต] (ถ กิลมโถ)*

คิล +อ = คิลย เจ็บไข้, ไม่สบาย [*ต. คีลาโน*]

ไอ จาม อาเจียน

ชฺิป +อ = ชฺิป ไอ, จาม; ทิ้ง [*วัต. ชฺิปาเปติ เหตุ. (ไม่วุทธิ) ต. ชฺิตฺโต*]

กาส +อ = กาส ไอ, กระแอม

วมฺ +อ = วม อาเจียน; คายออก

ปูลาด ท่วม คลุม

ป-ณฺุป +ฌณฺย = ปณฺญาเป-ณฺุเป ปูลาด, ตั้งไว้, แต่งตั้ง, ฝัง, เก็บ [*ต. ปณฺญตฺโต*]

ถร +อ = ถร ปูลาด

อา-ถร +อ = อตฺถร ปูลาด, กราน (*กรฺฐิน*) [*ต. อตฺถโต*]

โอ-ถร +อ = โอตฺถร ปูลาด, ปกคลุม, ปิดบัง, ท่วมทับ

สํ-ถร +อ = สนฺถร ปู, ปูลาด

อธิ-โอ-ถร +อ = อชฺโณถร อชฺโณตฺถร ท่วมทับ, ครอบงำ, ปกคลุม

ประกอบ จัดแจง เตรียม

สํ-วิ-ชา/ทฺ +อ = สวิทฺห จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ

สชช +อ ฌณฺย = สชช สชช-ชชฺย จัดแจง, เตรียมการ, ประกอบ;
สร้าง, ทำ [*ต. สจฺจฺฐฺ*]

ปฏฺิ-ยต +ฌณฺย = ปฏฺิยาเท-ทย (*ต>ท*) ตกแต่ง, จัดแจง [*ต. ปฏฺิยตฺโต*]

ยฺช +อ = ยฺชฺุช ผูก, ประกอบ, รวบรวม; อุตสาหะ, พยายาม
[*#วัต. อนฺุยฺชฺุชฺติ ต. อนฺุยฺชฺุชฺติ*]

ยุช +อ ฌ ฌย = โยช โยเช-ชย ผูก, ประกอบ, รวบรวม
[วัต. ยุชชติ กัม. #วัต. สโยเชติ ต. ยุตโต #ปยุตโต สมปยุตโต]
(ฌย โยโคโค นิโยชโย ฌ โยโค #อุปโยโค ยุ ยุณชนน)

สั-อนุ-อา-คม +อ = มา(ตาม)พร้อม(กัน), ประกอบ *[ต. สมนฺนาคโต]*
อุ>โอ>ว>น]

ถูกต้อง สมควร ขัดแย้ง ห้าม ค้าน

กปฺ +อ เอ = กปฺเป กปฺเป ควร, สมควร; อาจ, สามารถ, อาจมี, อาจ
 เป็น

อรท +อ ฌ ฌย = อรท อรท-หย สมควร, เหมาะสม; บุษบา *(อ ปุชารโท)*

สั-อิ +อ = สเม ถึงพร้อม, พิจารณา; สม, เข้ากัน *[ต. สมจฺจ]*

ยุช +ย = ยุชช ตั้งใจ, ตั้งมั่น, มั่นคง; ควร, สมควร, ถูกต้อง,
 ใช้ได้ *[ต. ยุตโต] (ติ ยุตติ)*

วิ-รุช +ย = วิรุชฌ คัดค้าน, ขัดแย้ง; ปราศณา

ปฏฺ-กฺส +อ = ปฏฺกโกส คัดค้าน; ต่าตอบ

ปฏฺ-ลิจฺ +อ = ปฏฺเสธ ห้าม, ปฏิเสธ *[#วัต. นิเสธติ] (อ หิรินิเสโ)*

ปฏฺ-ชฺป +อ = ปฏฺกชฺป ห้าม, ปฏิเสธ *(คน, สิ่งของ) [ต. ปฏฺกชิตโต]*

อื่นๆ

ปุร +อ = ปุร เต็ม *[วัต. ปุเรติ เทตฺ. ตฺ. ปุเรตฺวา เทตฺ. ตฺ. ปุณฺโณ; ปุริโต เทตฺกัม.] (ยุ ปุรณ)*

ทฺท +อ = ทฺท โทท ริน้ำนม; ให้เต็ม; ฆ่า; ทำลาย

ธม +อ = ธม ทำเป่าให้มีเสียง, เป่าให้ดัง; ก่อไฟ, เป่าไฟ

วลชฺ +อ = วลชฺช บริโภค, ใช้สอย

เสว +อ = เสว เสพ, ใช้สอย, คบหา; ยินดี *(ณิ ปรทารูปเสวี)*
ณฺวฺ เสวโก อ เสวา ยุ เสวนา ปรทารูปเสวนา เสวน)

วิ-สส +อ = วิสสส คั่นเคย *(ณ วิสสาโส)*

อฏฺ +ฌ ฌย = อฏฺญ-ญย อัดอัด, บีบคั้น

จฺณณ +ฌ ฌย = จฺณณ-ณย บด, ละเอียด, แหก

วิช +ฌ ฌย = วิเช-ชย พัด, โบก *[มาน. พิชยมาโน]*

อติ-มาน +ฌ ฌย = อติมาน อติมานย เย่อหยิ่ง, จองหอง

นญฺ +ฌ ฌย = นญฺญ-ญย ฟ้อนรำ *[ต. นจฺโจ นญฺญ] (ณฺวฺ นาญฺโก-กา)*

นจจ +อ = นจจ ฟ้อนรำ

วิ-ลส +อ = วิลส สวยงาม, เยื้องกราย, กรีดกราย

สุภ +อ = โสภ งาม, สว่าง, รุ่งเรือง; เปียดเปียน

(ณ นครโสภณิ ยุ นครโสภนา (อิตฺถิ))

ปุปผ +อ = ปุปผ บาน *(อ ปุปผ)*

สั-จิต +ฌ ฌย = เจต-ตย ซื่อซาย; อุตสาหะ, พยายาม; แก่ถึง *(ภาษา*
เก่า), จงใจ, เจตนา [ต. สจฺจิจฺจ] (ณฺวฺ เจตฺาปโก ยุ เจตนา เจตฺาปน)

ลิส +ย = ลิสส เหลือ *[#วัต. อวลิสสติ ต. อวลิสฺฐ]*

อุ-หท +อ = อุหท ถ่ายอุจจาระรด

อุ-มิท +อ = อุมิท ถ่ายปัสสาวะรด